

Anglija si odtujačuje Ameriko-Odnošaji z Japonsko se ostre

Ameriška vlada bila prisiljena z izredno ostro noto opozoriti Anglijo, naj neha z oviranjem ameriške plovbe. — Ameriške ladje podvržene dolgemu in strogemu pregledovanju. — Nakupi Anglije se zmanjšali.

Washington, D. C. — Ne more se sicer govoriti o kakih diplomatskih napetostih med Anglijo in Zed. državami, vendar pa se čimdalje bolj opazja, da so se simpatije, ki jih je uživala Anglija ob začetku vojne v Ameriki, znatno ohladile. Ta pojav med ameriško javnostjo je moral končno najti odmev tudi v vladni administraciji sami, da je ta, četudi povse anglofilska, končno nastopila ter opozorila Anglijo, naj kroti svoje oblastno vedenje na morju.

Kakor je bilo že poročano, je tukajšnja vlada poslala že prej par protestov Angliji proti njenemu nastopanju napram ameriškim ladjam na morju, te dni pa je obnovila svoj protest, in sicer v izredno ostrem tonu, da se iz njega jasno razvidi nevolja.

Ta zadnji protest je bil izročen tukajšnjemu angleškemu poslaniku, Lothianu, zadnjo soboto; v javnost pa se je dal šele v ponedeljek, v njem se povdarja, da je oviranje ameriške plovbe po Sredozemskem morju doseglo tako višino, da se zdi, kakor bi Anglija v tem oziru ravno Ameriko najbolj "na pik" vzela, češ, da se ameriške ladje zadržujejo v angleških pristaniščih znatno bolj dolgo, kakor druge, na pr. italijanske.

Dalje se v noti navaja tudi, da so bile ameriške ladje prisiljene od Angležev, da so morale pluti v francosko pristanišče Marseilles, s čimer so kršile ameriški nevtralnostni zakon, ki jim ne dovoljuje obiskovati pristanišč bojujočih se držav. Amerika, pravi nota, je dolga časa molčala, ker je upoštevala, da na novo ustvarjeni kontrolni sistem ne more takoj brezhibno posloovati, toda, ker se kljub razmeroma dolgi dobi, kar vojna traja, ni še nič izboljšalo, je prisiljena zahtevati, da se tem razmeram napravi konec, in "bo cenila, ako prejme obvestilo, da se je položaj popravil," kakor se je nota zaključila.

Tukajšnji vladni krogi omenjajo, da so prejeli že toliko pritožb nad tem, kako ravna Anglija z ameriško pošto v nevtralne države, in, da se število teh pritožb tako množi, da ni bilo več mogoče molčati. Kakor se trdi, pa si Anglija tudi lasti skrajno pravico, namreč, da ne pregleduje samo tovora na ameriških ladjah, marveč odpira tudi poštno vreče in celo pisma sama, če ni v njih kaj denarja, ki bi utegnil iti v Nemčijo.

A tudi drugače ima ameriška javnost povod, da popušča v svojem navdušenju za Anglijo. Ta namreč tudi sama kaže kaj malo prijateljsva do Amerike. Kupuje tukaj po večini le take stvari, ki jih drugje ne more dobiti, kakor orožje in municijo, dočim je skoraj docela ukinila

POLJSKI 'PARLAMENT'

Faderewski predseduje zboru ljudskih zastopnikov.

Pariz, Francija. — Poleg svoje vlade ima zdaj Poljska tudi svoj parlament v Franciji. Imenuje se narodni svet in sestoji iz 24 moških, katerim je bil izvoljen v tork pred sednikom znani poljski pijanist in rodoljub, Ignac Paderewski. Ta stari mož se je dal od svojih domoljubnih čustev zavesti tako daleč, da se je na dan, ko so nemške čete vkorakale na Poljsko, zaobljubil, da ne bo zaigral niti ene note več, dokler ne bo Poljska zopet osvobodena. S tem si je gotovo nakopal veliko odgovornost pred svetom, ker mu je odvzel sadove svojega izrednega talenta.

BROWDER OBSOJEN NA ŠTIRI LETA

New York, N. Y. — Porota tukajšnjega federalnega sodišča je zadnji ponedeljek spoznala tajnika komunistične stranke, E. R. Browderja, krivim nedovoljene mahinacije s potnimi listi, zaradi česar je bil obtoženec postavljen pred sodnijo, na kar je sodnik takoj tudi izrekel kazen, namreč štiri leta zapora in \$2000 globe. Obsojenec bo bržkone vložil pritožbo. Krivda, zaradi katere je bil obsojen, je bila v tem, ker je parkrat, ko je zaprosil za potni list za potovanje po Evropi, navedel napačno ime.

TRDA GLAVA

New York, N. Y. — 50 letni Salv. Morriane si je zadnji ponedeljek sklenil vzeti življenje, ter se je odločil za revolver kot najbolj učinkovito sredstvo. Sel je v klet in si spustil kroglo v glavo. Nič se ni zgodilo. Oddal je še drugo in tretjo kroglo, na kar je vznevoljen vrge revolver proč: Niti na tla se ni zgrudil. Namesto na drugi svet je moral iti mož v ječo, ker je lastoval revolver brez licence. Vendar pa so zdravniki ugotovili z X-zarko, da so krogle v glavi.

MANJ RELIFARJEV V CHICAGI

Chicago, Ill. — Tekom decembra je dobivalo v tem mestu javni relief 95,223 družin in posameznikov. To je najnižje število tekom celega lanskega leta. V juniju na pr. je znašalo 115,668. Tudi na WPA je bilo v decembru manj ljudi zaposlenih.

nakupe žita, svinjine in tobaka; to blago si nabavljata tam, kjer upa dobiti zaveznike, dočim menda smatra, da je Amerika tako trdna na njeni strani, da jo brez škode lahko zanemarija.

NAČRTI ZAVEZNIC

Balkanu in bližnjemu vzhodu posvečate pozornost.

London, Anglija. — Dosti ugibanja je o tem, kaj nameravate Anglija in Francija v prihodnjih mesecih podvzeti na Balkanu in na bližnjem vzhodu. Nekateri dopisniki kažejo na to, kako je zlasti Balkan važna strategična točka, in, da mu morate zavezniči posvečati čim največ pozornosti, kajti, kakor piše neki pariški list, "balkanski položaj je lahek plen za vpad močnih armad in njih sestavne države, razdvojene med seboj, se izpostavljajo uničenju, predno bi mogle biti pripeljane naše čete." — S tem delom se bavi tudi neki sovjetski list, ki trdi, da anglo-francoske priprave na bližnjem vzhodu kažejo, da so za njimi dalekosežni strategični načrti.

BELGIJA POSOJA NEMČIJI VOZOVE

Pariz, Francija. — Kljub pritisku, ki ga izvaja Anglija na nevtralne države, naj te prenehajo trgovati z Nemčijo, se to trgovanje vendar nadaljuje ter je ponekod naravnost živahno. Med drugim se vsi ta trgovina tudi prav pred nosom Anglije, namreč med Belgijo in Nemčijo. Zlasti nemškega premoga se dosti izvozi v Belgijo. Ker pa Nemčiji primanjkuje železniških vozov, je Belgija pristala na to, da ji bo posodila dnevno po 150 teh vozov; vendar pa je morala Nemčija zagotoviti, da jih bo uporabljal le za uvoz premoga v Belgijo.

NA KANADCE APELIRAJO ZA KRI

Toronto, Ont. — Kanadski Rdeči križ je v ponedeljek izdal apel, naj se prijavi 1200 mož v starosti od 21 do 50 let, ki bodo pri volji, darovati kri za ranjence v Evropi. Od vsakega, ki bi se prijavil, se pričakuje, da bo dal po eno čašo krvi vsakih osem mesecev. Ta kri se bo v zaprtih posodah odposlala v Francijo.

MISSISSIPPI REKA ZAMRZNILA

Chester, Ill. — Dokaz, da je mraz, ki vlada zadnje čase, v resnici nenavadno oster, je v tem, ker je povzročil nekaj, kar se le redkokdaj zgodi, namreč, da je široka reka Mississippi docela zamrznila od obrežja do obrežja. Led je celo tako trden, da se nekatere drznejši avtomobilisti upajo voziti preko.

KRIŽEM SVETA

Bukaresta, Rumunija. — Državam, ki uvajajo živilske karte, se namerava pridružiti tudi Rumunija ter izdeluje točasno tozadevni načrt. Na karte pa bodo prišla v glavnem le importirana živila, kakor kava, čaj, riž, in podobno.

Rim, Italija. — Vlada je na svoji seji v ponedeljek odobrila, da se sprejme zakon, po katerem bi bilo podjetjem v Italiji dovoljeno, da dajo naročilom vojaškega značaja prednost pred civilnimi četudi bi bila zadnja prej vložena.

Amsterdam, Nizozemska. — Tujezemskim časnikarjem se je v ponedeljek javilo, da se bo uvedla ostrejša cenzura na poročila. Iz teh bodo morale biti izključene vse domneve in govorice o obrambnih odredbah vlade.

LONDONSKE ŽENSKES RAZOČARANE

London, Anglija. — Ženske tukajšnje višje in odlične družbe so nameravale za ta petek prirediti ples za vojaštvo, ki je prispelo iz Kanade. Vse je bilo že urejeno, vstopnice, za katere so ženske plačale po dolarju, so bile razprodane in obetalo se je, da bo to najbolj živahna družabna prireditev, kar jih je še imel London tekom sedanjih vojn. Na veliko razočaranje žensk pa je vse skupaj padlo v vodo. Poveljnik kanadskih čet je namreč zadnji ponedeljek prepovedal svojim vojakom, udeležiti se tega plesa. Dejal je, da so čete prišle iz Kanade semkaj, da se bodo bojevale v vojni, ne pa, da bodo plesale.

SVARILO AMERIKI

Zaradi razveljavljenja trgovske pogodbe stopajo odnošaji med Japonsko in Ameriko v opasno stanje.

Tokio, Japonska. — Čimdalje bolj ostro razpoloženje se opazja med tukajšnjo javnostjo napram Zed. državam. Glavni povod za to napetost je razveljavljanje trgovske pogodbe med obema deželama, katero stopi v veljavo ta petek. Tukajšnji krogi trdijo, da nima Amerika nikake volje, da bi to pogodbo obnovila, marveč, da se nasprotno pričakuje, da bo po omenjenem dnevu glavne panoge trgovine z Japonci sploh ukinila.

V resnici je v amerškem senatu pripravljen predlog, ki se bo stavil takoj, ko stopi omenjena pogodba iz veljave, po katerem bi se prepovedalo izvažanje raznih produktov, zlasti orožja, na Japonsko. Japonski uradni krogi svare Ameriko, naj ne podvzame tega koraka, češ, da bi sedanjo napetost postavil v prav nevarno stanje.

Do tega ostrega položaja je prišlo zato, ker Japonska ne upošteva dovolj ameriških interesov, denarnih seveda, na Kitajskem. Mnogi pa trdijo, da nima Amerika na Kitajskem itak ničesar iskati, da ni upravičena, zaradi par finančnih magnatov izpostavljati celo deželo vojni nevarnosti.

DARILO GA DRAGO STALO

Memphis, Tenn. — Joe Foppiano, Jr., je izvedel, da se v Italiji kava težko dobi; vedel pa je tudi, da ima njegov oče, ki tam živi, to piščo zelo rad, ter se je odločil, da mu bo od tukaj poslal deset funtov. Oče mu je odgovoril, da je darilo v redu prejel, se mu zahvalil zanj, a obenem ga je zaprosil, naj mu kave več ne pošilja, češ, da pride predraga. Sin je plačal tukaj za kavo \$2.45 in poštnine \$2.31. Glavni stroški pa so čakali še le očeta, kajti ta je moral odrediti za carino celih \$12.50. En funt kave je torej stal \$1.72.

Iz Jugoslavije

Usodna nesreča dobrega dolenjskega gospodarja, ki ga je pri popravljanju elektrifikacije v mlinu zadel kos lesa. — Velik vlom sredi Maribora. — Smrtna kosa. — Drugo iz domovine.

Kos lesa ga je ubil

Velike Lašče, 15. dec. — Med drugimi kraji na Dolenjskem v smeri proti Kočevju so tudi posamezni kraji okoli Velikih Lašč dobili potrebno električno razsvetlavo. Med temi je zlasti omeniti okolico Sv. Gregorja pri Vel. Laščah tako zvana Slemenca, kjer imajo danes že domala vsi posamezniki električno luč in izrabljajo električno energijo v gospodarske namene. Med zadnjimi je bil tudi Rigler Franc po domače Blažev, iz Gor. Podpoljan pri Ortneku, ki si je pričel urejati domači mlin na električni pogon.

V soboto 9. t. m. je Rigler na preprost način hotel izoblikovati gonilno kolo, tako zvanajbo, za mlin s pomočjo električne sile. Pri tem delu pa mu je nenadno odletel v glavo kos lesa z tako silo, da se je nezavesten zgrudil na tla in v nekaj minutah izdihnil.

Strašna nesreča je globoko odjeknila po bližini in daljni okolici, saj je bil rajnki poznan kot zelo marljiv in dober posestnik ter je imel izredno veselje prav z izkoriščanjem električne energije.

Vlom sredi mesta

Maribor, 14. dec. — Tukajšnji trgovci s špecerijo g. Ivan Lah, ki ima svojo trgovino na Glavnem trgu 10. je sporečil tukajšnji policiji, da je bil med opoldanskim odmorom izvršen v njegovo trgovino vlom. Vlom je bil izvršen v trgovino z dvorišne strani. Tukaj je bila namreč na vratih razbita šipa tako da je storilec lahko segel z roko v notranjost, odklenil s ključem vrata in dvignil zapah. Na podlagi prijave g. Ivana Laha mu je izginila železna kasetka, ki je bila v trgovini in v kateri je bilo 2700 mark ter 17.000 din. Tudi so bile v smislu navedb g. Laha v kaseti razne hranilne knjižice in tudi vrednostni papirji. G. Ivan Lah ceni skupno škodo na 300.000 din.

Na zlatem oslu v Jugoslavijo

Ljubljana, v dec. 1939. — V zadnjih mesecih so po raznih bankih upravah silno pritisnili tuji elementi s svojimi prošnjami za podelitev jugoslovenskega državljanstva. Ugotovljene so izvestne zlorabe, ko so tudi prosilci, ki z državnega in narodnega stališča niso zaželeni, dobili priporočila in našli pota, da so prejeli naše državljanstvo. Gre tu baje za velike vsote. Po uredbi od 26. avgusta zagrebška banska oblast ni, kakor ostale banske uprave, samo predlagatelj za podelitev državljanstva, temveč prošnje

v lastnem delokrogu sama rešuje.

Tudi v Zagrebu so se v zadnjem času množili poskus, da bi razni prosilci na zlatih oslih prispeli v Jugoslavijo. Tem poskusom je sedaj ban napravil konec. Izdal je objavo, da se imajo prošnje za podelitev državljanstva obravnavati točno po zakonskih predpisih in da so zaradi tega vse intervencije odvisne in prepovedane.

Pod hlodi

Posestnik Globavs izpod Gorjancev je vozil iz gozda hlodi. Nesreča je hotela da se je voz, naložen s hlodi, prevrnil na njegovega sina, ki mu je pomagal pri delu. Težki hlodi so mu strli obe nogi. Odpeljali so ga v Kandijo k usmiljenim bratom.

Smrtna kosa

V Rožni dolini v Ljubljani je na novega leta dan umrl Jurij Petrovčič, mizarjski mojster, častni predsednik opeševalnega društva v Rožni dolini in zadnji župan bivše občine Vič, star skoro 70 let. — V Vavti vasi je umrla Marija Kres, mati tamkajšnjega g. župnika Jožeta Kresa. Pokopana je bila v St. Petru pri Novem mestu.

Vlomilčeva smola

Te dni je prišel v roko ljubljanske policije 36 letni Viktor R., bivši trgovski potnik iz Ljubljane, ki je pa zašel na kriva pota in stegoval je vse prevečkrat roke po tuji lastnini. Vlomil je bil v podstrešje neke hiše v mestu in pobral raznega blaga za nad 3000 din. Na svojo nesrečo je pa mož na kraju tatvine izgubil svojo legitimacijo in tako je bil kaj hitro v rokah policije in ropa se tajiti ni mogel.

Huda nesreča pri streljanju

V tovarni "Kaolin" v Črni pri Kamniku, sta tovarniški minier Pustoslavšek in njegov tovarš Spruk dobila naročilo, da razstrelita precejšen kompleks zemlje, ki jo uporabljajo za izdelavo kaolina. Naboj je sta pripravila tako, da bi morali eksplodirati v presledkih po deset minut. Ko sta pritisnili tuji elementi s svojimi prošnjami za podelitev jugoslovenskega državljanstva. Ugotovljene so izvestne zlorabe, ko so tudi prosilci, ki z državnega in narodnega stališča niso zaželeni, dobili priporočila in našli pota, da so prejeli naše državljanstvo. Gre tu baje za velike vsote. Po uredbi od 26. avgusta zagrebška banska oblast ni, kakor ostale banske uprave, samo predlagatelj za podelitev državljanstva, temveč prošnje

KITAJSKA VODITELJICA MED OTROKI

Žena vrhovnega voditelja Kitajcev, Čiang Kai-šeka, ko je na božič obiskala zavetišče vojnihi sirot v Čungkingu ter obdarovala otroke s sladkarijami in orehi. Ženska aktivno pomaga svojemu soprogu pri vodstvu države ter je bila svojetasno tudi načelnica kitajskih zračnih sil.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoev po praznikih

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America
Established 1891
Published by:
Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

Dvignimo glave!

Vsem prijateljem, naročnikom in somišljenikom pišemo te vrstice!

Zopet je pred nami mesec februar, ki je določen od ameriških škofov in nadškofov za mesec katoliškega tiska. Vsi ameriški katoliški listi te dni objavljajo svoje apele na svoje katoliške čitatelje in vabijo svoje somišljenike na živahno delo, pri razširjanju katoliških časopisov in časnikov.

Yes, delovanje za katoliško časopisje ni nikoli končano. Kakor ni nikoli končano delo na polju, tako ni in ne sme biti nikoli končano delo na polju katoliškega tiska.

Farmer, ki poseje spomladi svoja polja, mora skozi celo leto obdelovati, da ima v jeseni kaj spraviti. Pa niti v jeseni in niti ne v mrzli zimi, ko pride s severa, se njegovo delo ne jenja. Takrat je treba bolj kakor kedaj prej skrbeti za naprej. Takrat marljivi in skrbni farmerje orjejo svoja polja, da mu zima in sneg prekrvasita brazde, da mu bo zemlja spomladi rahla in pripravna za setev. Pa ne samo to, tudi pognojiti mora svoja polja, da mu polja dajo prihodnje leto obilni pridelek. Farmer, ki se v jeseni, ko pospravi ne zmeni za nadaljno delo, da bi pripravil polja za prihodnje leto, tak farmer bo prihodnje leto slabob žel, slab bo njegov pridelek, le plevel in osat bi žel.

Ista podoba, samo v drugi obliki nudi tudi polje katoliškega tiska. Ako bomo katoličani prenehali z delom, češ, zdaj je že dovolj, zdaj ni treba več tako navdušeno za to stvar skrbeti in delati, dragi čitatelji, slabe posledice bi se kaj kmalu pokazale na polju katoliškega tiska. Nobeno polje ne zahteva toliko aktivnosti, toliko dela, toliko žrtev, kakor naš polje katoliškega tiska. Zakaj? Zato, ker na tem polju se bje neprestani boj, ki prinaša katolištvu med nami uspehe, ali pa nazadovanje. Nasprotno sile, vzemite komuniste, socialiste in druge radikalce, so na polju svojega tiska neprenehoma na delu. Dan za dnem, večer za večerom, neprenehoma hodijo okrog in trkajo na vrata, da bi prepričali zdaj tega, zdaj onega, za svojo miselnost, da bi mu prodali z vsemi mogočimi dokazovanji, da je njihova miselnost pravilna, katoliška pa napačna. In žalibog brez uspeha to njihovo delo ni. Statistike kažejo, da se njihove vrste množijo in da številni postanejo žrtve te agitacije.

Kaj pa mi katoličani, posebno še mi slovenski katoličani? Ali naj mi, ko med nami dan za dnem, večer za večerom trkajo na vrata vse vrste agitatorji, da bi nas same spravili v svoje vrste, in zasledujejo tudi naše sinove in hčere, da bi jih pridobili v svoja brezverska društva in bi jih tako po gotovem sistemu pobrezverili s tiskom in drugimi sredstvi, ali naj mi pa resignirano čepimo doma za pečjo? Ali je nam naša katoliška miselnost tako malo pri sre, da se naj za isto niti ne zmenimo in naj malomarno in brezbrizno odgovarjamo: češ, bodo že drugi kaj naredili, mene, nas, se to ne tiče? O, če bi bili taki, ali če smo taki, potem smo podobni farmerju, ki mu v jeseni ni nič zato, da bi pripravil in pognojil svoja polja za drugo leto. In kako naj potem pričakujemo, da bo bodočnost za katolištvo boljša od sedanosti? Ni mogoče! Kar kdo ne seje, tega nikoli ne žanje! Le kar kdo seje, to tudi žanje. Tako je bilo in tako tudi bo z nami katoličani. Vse jamranje, vse stokanje nič ne pomeni, nič ne pomaga. Pomaga samo to, kar danes storiš, kar danes zaseješ — le to boš žel jutri in le to boš imel v bodočnosti.

“Amerikanski Slovenec” kot slovenski katoliški dnevnik zopet razglašuje svojo letno kampanjo. V ta namen so objavljeni v današnji številki posebni oglasi. Prečitajte jih, da vidite kaj kampanja nudi in zakaj gre. Potem pa naredi prijatelj, vsak naročnik in vsak katoliški somišljenik svoj načrt in sklep, ki naj bo tak, da v tej letošnji kampanji bomo vsi, kar nas je v krogu slovenskih katoličanov navdušeno delovali na to, da svoj slovenski katoliški dnevnik razširimo, v kolikor največ mogoče. Kampanja bo trajala 75 dni, od 1. februarja pa do 15. aprila 1940. V tej dobi bo dovolj časa za vsakega izmed nas, da vsak nekaj stori za svoj katoliški časopis.

Vsak izmed nas ima prijatelje in znance, ki še ne čitajo “Am. Slovenca”. Zakaj bi tekom te kampanje ne stopili k njim in jih z lepo besedo pridobili za naročnike? Poskusi vsak in veliko dobro delo boš s tem napravil.

Mnogi so med nami, ki pravijo, vse bi dal, če bi mogel napraviti, da bi vsi nasprotniki izginili. Kar na enkrat se to ne da. Tudi Rim ni zrastlel v enem dnevu. Počasi, sistematično se pa da, če to hočeš? Kako? Tako-le: Stopi o prvi priliki h svojemu znanecu ali sosedu, ki še nima katoliškega lista. Počasi in prijazno ga prepričaj, da je na napačni poti. Seznanj ga s katoliškim listom, uplaj nanj počasi, malo danes, malo jutri, da se bo naročil na katoliški list. Potem pusti, da bo čital katoliški list in ne bo dolgo, ko boš videl pri njem spremembo. Če v letošnji kampanji skuša izvesti ta nasvet vsak naročnik “Am. Slovenca”, dragi prijatelji, velikanski napredek bo opaziti prihodnje leto na polju slovenskega katolištva med nami. To je misijon, ki ga lahko vrši vsaka slovenska katoliška žena, in vsak slovenski katoliški mož. Samo, če hočeta.

Zato dragi prijatelji in somišljeniki, ne prezrite apela ki je naslovljen na vas v tej kampanji. Vam veljajo te besede. Kampanja za razširjenje “Am. Slovenca” pa bo pokazala, če ste jih slišali in čuli!

Zavihajmo rokave in na delo!

KAJ JE NOVEGA V JOLIETU?

Joliet, Ill.

To, da smo imeli zadnje dneve nekaj zime, mi menda ni treba poročati. Saj sem videl in čul na radio, da ste jo dobro čutili tudi tam pri vas v Chicagu. Zmrznili so po naši naselbini res vsi dopisovalci, pa ne v teh zadnjih mrzlih dneh, marveč še poleti, ko je bilo živo srebo pri 90 vročine. Naš vedno prijazni Mr. Miha Hočevar se še katerikrat oglasi, drugi dopisniki so pa odšli vsi v penzijo in seveda z njimi tudi jaz. Saj bi človek včasih še kaj pisal, ali pa naj samo jaz sučem pero? Zakaj ne bi tudi drugi, saj so sposobni.

Moj stari prijatelj Jure, ki zadnje čase hodi spet bolj veselega obraza po svetu, odkar je božja sreča posijala v njegov spodnji štuk, mi je te dni razlagal, zakaj je te dni prihrla nad nas tako huda zima. Da je Jure brijten možak, vem že precej časa, posebno kadar svojo pamet maže z vinsko kapljico. Ampak, da bo postal zdaj še celo vremenoslovec, tega bi se pa od mozaka ne nadejal. Vem, da ima Jure vse mogoče skušnje. Na primer, povedati vam ve že v naprej, na kateri dan morate pretočiti dobro kapljico v spodnjem štuku, da ostanete “obstantek,” kakor to on pravi. Pove vam, kdaj je treba iti h brivcu, da lasje na glavi prehitro ne rasto. To mi je že znanstveno dokazal z njegovo lastno bučo. Namreč Jure ne gre nikoli v brivnico, kadar je mladi mesec, marveč vsakokrat po polni luni, ali kakor pravimo, ko je star mesec. Pravi, da če se da ostriči v dobi starega meseca, da mu gverajo lasje na glavi čela dva tedna več, kakor če jih da porezati v mladem mesecu. Vseh takih učenosti je naš Jure poln. Zdaj pa ugiha, pa ne samo to, celo ugotavlja, da zima je prihrla nad nas s severa zato, ker se na drugi strani severne oble tepo Fini in Rusi. Tako le mi je pravil:

“Veš Tone, ti si še mlad cepce. Spominjal se pa boš, da so v starem kraju, ko se je bližala nevihta streljali z možnarji po gorah. Tisti streljali od razstrelbe so pretresali ozračje in je nizke oblake nekako razpršilo. To je nam pravil celo tedanji metliški dekan. Ali pa morš da ni mogoče, da zdaj, ko Rusiji zmečejo vsak dan na stotine težkih močnih bomb, da tisto pokanje pretresa vse severno ozračje in tako potiska zračne plasti na severnem tečaju bolj na našo stran preko Alaske in Kanade doli proti nam. In mi imamo pa zimo. Saj pravim, če je tako, so od vrage ti komunisti. Revolucijo delajo celo v zraku. Smej se ali ne, zameril ti zato ne bom, če v to kaj verjameš ali nič, ampak nekaj je že v vinski kapljici. Ampak, tam gori na severnem tečaju narobe. Ali so se pa morda peklenščiki umaknili iz komunističnega raja v Rusiji na severni tečaj, pa zdaj zimo stiskajo proti jugu, da zase napravijo plac na severu.”

Jure je pogladil svoje mustače, vzel pipo iz ust in me postrani pogledal.

“Vse je mogoče dragi Jure,” sem dejal. Mislih sem seveda svoje, pa naj bo tako ali tako dokazati pa le nisem mogel, da tudi Jure nima prav. Nazadnje me je Jure še potrdil rekoč: “Veš Tone, na tem puklastem svetu je vse mogoče.”

Pustimo zimo, pustimo severni tečaj, pa pogledajmo rajši, kaj je kaj novega pri nas.

Nesreče so na dnevnem redu. Ne veš, kje te kaj zadene. To sem videl, da ste že obja-

vili v vašem listu, da smo zgubili pred tedni starega pionirja “Plahača,” Jožeta Legana. Stara korenina je bil. Usoda je hotela, da ga je zadel automobil. To zadevo so te dni lepo rešili. Sodnija je dala sorodnikom proste roke in ti so se pogodili za odškodnino, kar pravijo, za svoto \$1.150. dolarjev, z rojalkom Antonom Pircem, katerega auto je bil, ki je povozil Legana. Stvar je uravnana in prav je tako.

Te dni je umrl 15 letni mladenič Joseph Mušič. Pohajal je v tukajšnji višji šoli. Zbolel je za pljučnico, ki ga je položila po petih dneh v prerani grob. Tako je. Smrt pobira stare in mlade. Nihče ne ve ne dneva ne ure. Zalujočim staršem, bratom in sestram izražam sožalje.

Ta teden so se mudile v naši naselbini glavne urednice Slov. Ženske Zveze, na letnem zborovanju. Jure pravi, da so to dekleta in pravi, zdaj ko imamo oba glavna bezirka v Jolietu od moških in žensk, bomo vsaj videli, katera stran se bo postavila bolj, ali dekleta, ali naši fantje pri KSKJ. ki bodo tudi te dni zborovali. Jaz in Jure želiva obema veliko sreče in uspeha.

Pri Gornikovih na No. Broadway so imeli v soboto oheet. Imeli smo še par drugih. Dosti jih pa ne bo, ker letos je predpust tako kratak, da bi ga človek skoro s pednjem zmeril. Danes, ko to pišem je že moj god. Sedmega februarja pa bo že pepelnica in zopet bom vlek el ploh, to že v naprej vem. Pa ga le naj, nič zato, sem tak, da sem tudi z plohom zadovoljen.

Ura gre že na enajst, jaz pa čekam še te le vrstice. Čas je da jenjam. Predno pa to storim naj še zapišem, da želim vsem čitateljem v Jolietu in po Ameriki in po vsem svetu vse najboljše in najlepše pozdrave od

Toneta s hriba.

AMERIŠKO JUGOSLOVANSKI KLUB V MINNESOTI

Gilbert, Minn.

V nedeljo 14. januarja popoldne je bil sestanek novoizvoljenih uradnikov Ameriško Jugoslovanskega kluba Severne Minnesote v Community poslopju tu na Gilbertu. Na tem sestanku so se obravnavali važni problemi, tičeči se zlasti nezaposlenosti, mladine, religije in okrajnih zadev. Vse to je bilo podano po uradnih zastopnikih federalnih in okrajnih agencij, ki delujejo v tem okraju. Častni govorniki so bili At. T. Gilbertson, WPA administrator; L. J. Andolsek, NYA direktor, ki je mladi Slovenec iz Chisholma, Minn.; Edgar R. Mullins, Asistant Supervisor Census District No. 12; Asmud Aaby, predsednik County Board; Tom Shea, predsednik Welfare Board. Odborniki kluba so tudi razmotrili razne druge zadeve, tičeče se okraja in kluba v nastopnem letu 1940. — Navzoči so bili sledeči uradniki kluba: John Blatnik, Jr., Chisholm, predsednik; Frank J. Indihar, Gilbert, tajnik; Louis Govze, Eveleth, zapisnikar; in Frank L. Tekautz, Chisholm, blagajnik. FJI.

ČLANICAM PODRUŽNICE ŠT. 63, SZZ.

Denver, Colo.

Naznanjam vsem članicam naše podružnice Slovenske ženske zveze, da bomo imele svojo glavno letno sejo 28. januarja, to je zadnjo nedeljo v mesecu. Prosim vas, da se te seje udeležite v obilnem številu, ker na tej seji bo izvoljen odbor za tekoče leto 1940. Odbor bi moral biti izvoljen že zadnjo nedeljo v decembru, toda ker je bila tako majhna udeležba članic na seji, se to ni moglo izvršiti, zato smo volitev odbora preložile na mesec januar. — Torej cenjene sestre, udeležite se seje vse brez izjeme, da si izvolite odbor, ki bo v resnici delal za podruž. in za Slovensko Žensko Zvezo. Seja bo v šolski dvorani ob 2 uri popoldne.

Drage mi sestre, ker smo bolj slabo napredovale v preteklem letu, dajmo se potruditi, da bomo v tem letu podvojile članice pri naši podružnici. Naša dolžnost je, da agiteramo za nove članice. Če berete “Zarjo,” lahko vidite, kako po naselbinah rastejo in napredujejo podružnice SZZ, pri nas smo pa kar nekako prenehale z agitacijo. Torej začnimo sedaj v tem letu. — Dalje prosim vse žene in dekleta v denverski naselbini, katere še niste pri naši podružnici, pristopite k nam, ker za mal denar, katerega plačate, ste zavarovane za \$100.00 za pogrebne stroške. Spodobni se, da bi vse slovenske žene in dekleta spadale pod okrilje Slovenske Ženske Zveze. — Najlepše pozdrave vsem članicam SZZ.

Frances Pavlakovich, taj.

UČITELJICA — RAZBOJNICA

Neki prebivalec malega belgijskega mesta Deurna pri Anversu, ki je pred kratkim zadel v loteriji pet milijonov frankov, je te dni dobil pismo s pozivom, naj ponoči položi zavitek z 10.000 franki na določeno mesto kajti drugače ga čaka smrt. Mož je ubogal. Položil je denar na določeni kraj, istočasno pa je obvestil policijo.

Ponoči je na označeni kraj res prišla starejša ženska. V rokah je nosila zabojček s pepelom, ki ga je izpraznila v smetišnico. Ko se je hitro ogledala na vse strani, je segla po zavitek z denarjem pod kamnom in prav tako hitro izginila domov. Nekoliko minut pozneje so jo policisti, ki so v okolici prežali, aretirali. V svoje zaudenje so ugotovili, da gre za starejšo učiteljico. Navedla je, da je hotela z izsiljeno vsoto poravnati svoje dolgove.

SIRITE AMER SLOVENC

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Slovenska trgovina na Ely pogorela

Ely, Minn. — Zadnji petek je izbruhnil ogenj v trgovini “Ely Cash Market,” na E. Sheridan Street, katero sta vodila Mr. in Mrs. John Grahek. Poslojpa je za last našega rojaka Marko Slogarja. Materialna škoda znaša samo na grocerijskem blagu do \$4.000.00. Na poslojpu pa je naredil ogenj škodo za več, kakor \$5.000.00. Zavarovano je bilo delno. Ker je v taki zimi hudo gasiti, ni bilo mogoče takoj dobiti kontrole nad ognjem.

Zabavni večer Booster Kluba KSKJ.

Eveleth, Minn. — Tukajšnji Booster Klub KSKJ. priredi v soboto 27. jan. pri jazu v Turist Parku smučarsko zabavo s plesom. Sodelujejo vsi naši mladi, ki se zanimajo za gibanje in življenje v društvih KSKJ. K udeležbi so vabljeni tudi starejši. Pridite, da vidite, kako se giblje naša mladina.

Ogenj radi preveč zakurjene peči

Keewatin, Minn. — V domu Pavla Muharja je nastal ogenj radi preveč zakurjene peči. Ognjegasci so takoj ogenj pogasili. Njegov dom se nahaja na bližnjem Hayesu. Toplomer je kazal ob tem dogodku 33 stopinj pod ničlo.

Vesti iz Clevelanda

Cleveland, O. — V Lakeside bolnišnici se je moral podati James Globokar. — V St. Luke's bolnišnici je bila odpeljana Mrs. Josephine Vidmar iz St. Clair Ave. — V Glenville bolnišnici je bila operirana za želodčnimi kamni Mrs. Jennie Peterlin. Sedaj je že iz bolnišnice doma. — Na bolniški postelji se nahaja Mrs. John Starc na 1008 East 64th St. — V Huron Rd. bolnišnici je morala Mrs. Julia Makuc. — V mestni bolnišnici je po daljši boleznici preminul Karl Keek, v starosti 48 let. Zapuščta omoženo hčer in sina ter brata v Granite City, Ill., v starem kraju v Jugoslaviji pa mater, enega brata in več sorodnikov, pokopan je bil iz čerkeve sv. Pavla na Calvary pokopališču.

Slovenski pionir umrl v Jolietu

Joliet, Ill. — Rojak George Požek, star 85 let, ki je bival na Troy road, je preminul zadnjo soboto v bolnišnici sv. Jožefa. Bil je zaposlen dolgo vrsto let v tukajšnji jeklarni. Bil je vedno mirnega značaja. Sorodnikom naše sožalje, pokojniku pa RIP.

Oglasi v “Am. Slovencu” imajo vedno uspeh!

TARZAN IN OGENJ V THORU

(38)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

“Da, ostati moramo živi,” ponovi Perry, “da branimo Jamette. Toda, kakor hitro kdo položi roke na njo, se bo Perry —” “Toda sedaj nimas orožja,” pripomni D’Arnot. “Imam pistol,” se postavi Perry. “Mi gremo!” opomni Mungo in že je tudi dal svojim vojakom povelje, naj se pripravijo.

Kake pol ure so že hodili in prišli na neko planoto. Tedaj Jannette zakliče: “Glejte slone!” — “Mesto Atea dolga pot. Gremo sloni,” razlaga Mungo. Na klic nekakega vojaka je šest velikih sivih slonov prišlo v bližino. Katere je vodilo šest vojakov, ki je vsak sedel na enem slonu.

Ko so si sloni na povelje sami naložili potnike na svoje široke hrbte, najprej ujitnike, potem še ostale, se je vsa družba podala naprej po široko shojeni poti skozi džunglo. Pot je bila zares dolga, kajti čele ob sončnem zahodu so prišli na konec džungle in zagledali pred seboj mesto.

“Mesto Atea,” je naznanil Mungo skoro z nekoliko sposiljivim naglasom. — “No, sedaj bomo vsaj nekam prišli,” je pripomnil Perry O'Rourke. “Prav kmalu bomo videli kdo je ta Atea, če je on, ona, ali ono in kaj bo z nami,” pripomni nekoliko grenko Major Burton. “Prijetno gotovo ne bo.”

POZOR!

Prebrati in razmišljati. Vse, kar je v tem listu, je namenjeno vašemu dobrobiti. Ne pustite, da vam mine mimo. Prebrajte to, kar vam lahko pomaga. Vse, kar je v tem listu, je namenjeno vašemu dobrobiti. Ne pustite, da vam mine mimo. Prebrajte to, kar vam lahko pomaga.

NEKAJ O NAŠIH LETOŠNJIH NAGRADAH

Uprava "Amer. Slovenca" je za letošnji kampanjo pripravila za vse one, ki bodo v letošnji kampanji dobili nove naročnike posebne nagrade. Naj omenimo samo nekatere:

"TRU — VUE"

Kaj je "Tru-Vue" smo vam že pred nekaj leti obširneje pojasnjevali. To je naprava, s katero se gleda kakor skioptične slike. Samo seveda, da izboljšano. To ni več stari način gledanja skioptičnih slik. Ko zdaj gledate na "TRU — VUE" mislite, da sedite kje v gledališču premikajočih slik. V "Tru-Vue" vtaknete film, na katerem je cela vrsta slik, kakor na filmu in z eno roko držite "Tru-Vue" pred očmi, ki je podoben daljnogledu. Z drugo roko pa pomikate trak film naprej in pred očmi se vam vrstijo ulice raznih velemest, trgi, razni spomeniki in kipi, razne gore, slikoviti prizori pokrajin, razne živali, itd. Na filmu in sicer na treh, je cela pasijonska igra, ki je zlasti primerna za postni čas. Nekaj posebnega je za ljubitelje gora in platin. Na filmih so slikani slikoviti gorski kraji in pokrajine v državi Colorado. Premogni izmed vas, ki to le čitate, niste še imeli prilike videti slike in divne gorate Colorado, ki je od 6000 pa do skoraj 14.500 čevljev višja od morske gladine. Potem vidite na filmu velemesta, kakor New York City, San Francisco, Chicago, Washington, London City in celo Finsko, kjer zdaj divjajo divji boji med Rusi in Finci. Vse to vidite na filmih.

Ta aparat "TRU — VUE" ter vsi filmi so vam na razpolago kot nagrade za nove naročnike. Prečitajte pazljivo natančno veliki kampanjski

oglas, v katerem so določene nagrade za nove naročnike. Potem pa na delo in glejte, da dobite tudi vi en "Tru-Vue", da bote vi deležni tega veselja, ki ga nudi vsaki hiši ta aparat.

"ZGODOVINSKI ZEMLJEVID"

Je druga posebna nagrada. Ta nagrada je pa določena za vse za stare in nove naročnike. To nagrado bodo dobili pa vsi tisti naročniki "Am. Slovenca", ki bodo v tej dobi plačali celoletno naročnino na "Am. Slovenca," pa naj bo to star ali novi naročnik. Vsak, ki bo obnovil tudi staro naročnino za celo leto, bo dobil ta zemljevid z 32. stranmi, ki podaja svetu 5700 let svetovne zgodovine. Zemljevid je vrlo informativen. Podaja zemljepisne meje iz dobe 3800 let pred Kristusom in potem za skoro vse dobe pozneje. Preberite točno to zadnji oglas, ki je tudi objavljen v današnji številki in poučite se iz oglasa, kaj vse vam nudi ta zgodovinski zemljevid.

"Amerikanski Slovenec" želi v letošnji kampanji obdariti vsakega svojega naročnika. Zato je važno, da vsak naročnik v času te kampanje obnovi za eno leto naprej svojo naročnino, in to ne glede na to, ali naročnina poteče še le drugi mesec, ali čez nekaj mesecev. Za vas je važno, da v času te kampanje plačate naročnino, da bote deležni tega zgodovinskega zemljevida z 32 stranmi.

Lepe so pa tudi vse druge nagrade. Prečitajte pazljivo enkrat dvakrat kampanjski oglas in prepričajte se in ugotovite kaj vse vam nudi letošnja kampanja.

Na delo in poslužite se nagrad tudi vi!

NEMŠKI RAČUNI PROTI ANGLIJI

Čedalje bolj se Angležem zdi, da se je Nemčija odločila v zadnjem času za takomoden "bliskovito" vojno, toda ne na suhem in ne v zraku, pač na morju. Hitro izstradanje Anglije — to smatrajo zdaj v Londonu za Hitlerjevo geslo. Čim bi bila Anglija prisiljena iti na kolena, pričakuje Hitler, da bo dosegel nagel sporazum tudi s Francijo. Vojaški nastopi na zahodnem bojišču potemtakem ni treba da bi bili preveč občutni. Vojaški svetovalci so Hitlerju morda razložili, da najbrž ne bilo tako težko in uspešno oblegati Anglijo.

Obala okrog angleških otokov predstavlja bojno polje zase. To bojno polje pa se še bolj zoži, če vzamemo v počev samo pristanišča in njihovo blokado. Nemške podmornice bi bilo tako treba v večjem številu poslati na to pomorsko bojišče, podpiralo pa naj bi jih letalstvo, če bi hoteli Nemci držati v šahu glavno silo angleškega vojnega brodogradništva in spraviti v nered plovbo trgovskih ladij. Minska polja bi ogrozila angleško obalo, nemško malo bojno brodogradništvo bi odšlo na lov za angleškimi trgovskimi ladjami. — Prav kmalu se ne bi mogla več približati nobena trgovska ladja, niti angleška, niti nevtralna, angleški obali. Tak je morda nemški načrt, pravijo v Londonu. To mnenje morda potrjuje dejstvo, da se Nemci v zadnjem času na morju zelo udejstvujejo.

V Londonu nimajo navade da bi zanikali dejstva, čeprav bi bilo zanje bridko. O takšnih stvareh Angleži samo molče. Že od nekdaj pravijo v Angliji,

da se je proti kakšni nevarnosti možno bojevati le na ta način, če se najprej ugotovi, kakšna je prav za prav ta nevarnost. Nevarnost je treba torej najprej spoznati v jedru.

Kakšen je torej položaj? Izvajanje gospodarske vojne pozna dve vrsti blokade, blokado od blizu in od daleč. V svetovni vojni se je Anglija odločila za drugo, za daljšo blokado. K temu je bila prisiljena zaradi modernih torpedov, ki lahko uspešno zadevajo na daljavo. Angleško brodogradništvo je kljub svoji moči ni moglo približati nemški obali in si odpreti pot v nemška pristanišča. Če bi bilo to možno, bi bilo vojne najbrž konec že l. 1915. Zaradi spremenjenih okoliščin se je Anglija morala odločiti za daljšo blokado. Blokado na blizu je prav za prav že za časa Napoleona izgubila svoj pomen in je bila že tedaj nesodobna. Nemčija pa se je nasprotno odločila za zastoje bližinsko blokado, ker zaradi slabotne svoje vojne mornarice ni mogla organizirati blokade na daleč proti Angliji. Nemčija ni imela nobene druge izbire. To je bilo dejanje iz obupa.

Blokada na blizu je brez dvoma nevarna najprej za napadenega, na koncu koncev pa tudi za napadalca, kajti slednji mora na vse zadnje končno le iti v boj.

Da je podmornice možno premagati, to je potrjeno že z dokazi. Proti minam se je tudi možno z uspehom boriti, proti magnetičnim minam vsaj delno tudi, kakor se je pokazalo v zadnjem času. Nemška bližinska blokada pred vhodi

angleških pristanišč more zato obetati uspeh le v tem primeru, če imajo nemške operativne pomorske sile svojo oporo in zaslonbo v manjših nemških ladjah, ki so sposobne za plovbo po odprtem morju. Nihče ne ve, če ni morda ravno ta iz njihovih skrivališč. Eno pa je gotovo, namreč, da ne bi bila nobena stvar daleč močnejšemu nasprotniku bolj dobrodošla, kakor dobiti pred svoje to-povske cevi šibkejšo sovražno brodogradništvo. V svetovni vojni se je tega dobro zavedalo poveljstvo cesarskega brodogradništva in se je na vso moč izogibalo odločilnemu spopadu z Anglijo na morju. Edina izjema je bila bitka pri Skageraku. Posledica bitke sicer ni bilo popolno

uničenje nemškega brodogradništva, vsekakor pa obsodba nemške vojne mornarice, da do konca vojne ni mogla več nastopiti.

Nemško vojno brodogradništvo danes še mnogo manj tvegati bitko na odprtem morju. Leta 1805 je Napoleon naredil zadnji poskus v moderni zgodovini pomorskega vojskovanja, izvesti blokado z glavnimi silami svojega brodogradništva. Njegov poraz pri Trafalgaru je bil žalosten konec tega poskusa. Tudi nemški kapitan Sonnmann je v nekem nemškem časopisu napisal tole: "Gospodarska vojna postavlja zahteve, ki jih ni mogoče premagati z običajno organizirano vojsko."

ZAKAJ RAVNO SHETLANDSKI OTOKI?

Noben kraj v Angliji doslej še ni imel toliko posetov nemških bombnikov kakor Shetlandski otoki, ono otočje na severu Anglije, ki je ostalo mu svetu znano le po svoji pritlikavi konjski pasmi. Celo angleška javnost je bila sprva iznenadena nad to okoliščino in si ni znala tolmačiti, kaj le tako silno privlači nemške letalce na to otočje, ki je skoro dvakrat bolj oddaljeno od najbližje nemške letalske baze kakor n. pr. London. Nemci tedaj pri teh poletih porabijo znatno več goriva in morda, pa tudi letalci imajo znatno več napora, kakor če bi se z baze na Syltu dvignili enostavno proti najbližji točki britanske obale. Na otokih živi le kakih 25.000 prebivalcev, večina njih na največjem otoku Mainlandu, kjer je tudi edino pristanišče Lerwick. V celem ima otočje 117 otokov, od katerih pa je samo 34 obljubljen. Otokani so po večini kmetje, ovčji pastirji in ribiči.

Nemški napadi iz zraka pa dajo slutiti, da značaj teh otokov morda le ni tako nepomemben, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Zdi se tudi, da angleški generalni štab zaradi nemških napadov ni bil tako presenečen kakor nepočučena širša javnost in krepka obramba tega otočja dokazuje, da je bilo britansko vrhovno poveljstvo pripravljeno na napade, saj so Shetlandski otoki zelo utrjeni in očitno oboroženi. Kaka važna vloga je prisojena otočju, to je seveda vojaška skrivnost, toda v časopisu "The

War" je vendar na temelju nekaterih splošno znanih dejstev podčrtan pomen te britanske obrambne pozicije. V svetovni vojni od l. 1914. do 1918. so služili otoki kot središče za nadzor nad blagovnim prometom skandinavskih držav. Semkaj so bile pripeljane vse one ladje, katerih tovor je bilo treba preiskati in presoditi, ali gre za tiho-tapstvo ali za dovoljeni blagovni promet. Na otočju je bila osredotočena 10. eskadra britanskih križark in minska polja, položena med Shetlandi in Norveško, so bila del železne verige, ki je nemško brodogradništvo zapirala v Severnem morju.

Da bi se morda zopet ne pripetilo kaj podobnega, si nemško poveljstvo prizadeva na vse načine, da bi britansko obrambo in zapor na Shetlandih onemogočil, razbilo ali vsaj spravilo v nered. Obrežje otokov je močno razjedeno in ima najidealnejše možnosti za pristanek tudi največjih ladij. Olna Firth, kakih 30 km od Lerwicka, je bil v prejšnji vojni baza za britanske križarke; Lerwick sam pa je tudi močno utrjen. Njegova lega je tako ugodna, da ga je diktator Oliver Cromwell porabljal kot bazo za pripravljanje napadov proti Francozom in Nizozemcem. Diktator je nad Lerwickom zgradil krepko trdnjavo, ki je prestala mnogo obleganj, dokler je niso konec 17. veka Nizozemci vendarle osvojili in porušili. Lerwick je bil

(Dalje na 4. strani)

"PEANUT" KRALJICA

Emily H. Cross iz Suffolk, Va., ki je bila izbrana, da je predsedovala kot "kraljica" proslavam takozvanega "peanut" tedna v Richmond, Va. Temu primerno je bila tudi opremljena, kajti, kakor se vidi, je njena obleka in pokrivalo izdelana iz "pinacov".

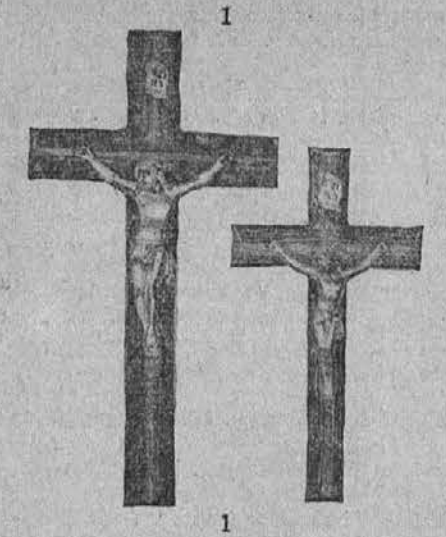
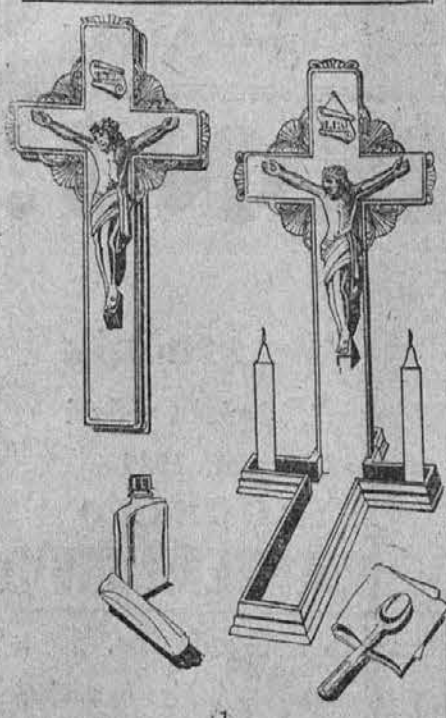
Posebno priliko imate

da sodelujete za razširjenje "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" v njegovi letošnji

"KAMPANJI"

Od 1. februarja do 15. aprila 1940

NA RAZPOLAGO SO IZREDNO LEPE NAGRAD. — V KAMPANJI LAHKO SODELUJE VSAK, NAROČNIKI IN DRUGI. — PREBERITE PAZNO OGLAS:

POSEBNA NAGRADA ZA STARE IN NOVE NAROČNIKE je krasen zgodovinski zemljevid, 32 strani, ki podaja 5700 let svetovne zgodovine. Ta zemljevid dobi vsak, star ali nov naročnik, ki plača celoletno naročnino na dnevnik "Am. Slovenec", to je če obnovi naročnino za celo leto, ali se na novo naroči za celo leto. Pogoji je celoletna naročnina. Naročnino se lahko pošlje na Upravo, ali pa plača isto zastopnikom (cam) lista po naselbinah. Preberite pazno o tem še poseben oglas z naslovom "ZASTONJ!"

POSEBNE NAGRAD ZA ONE, KI PRIDOBIMO NOVE NAROČNIKE:

Nagrade za nove naročnike

ZA 1 POLLETNEGA novega naročnika, dobi vsakdo, ki ga pridobi kot nagrado sedem in pol inčev krasen križ z stojalom. Ali pa lep žepni nož. Eno izmed obeh je na razpolago za 1 polletno novo naročnino.

ZA 1 CELOLETNO ali 2 POLLETNE nove naročnine je na razpolago ena izmed petih nagrad, ki so: 1) En "TRU-VUE" aparat in 3 filme in sicer na izbero trije izmed sledečih treh filmov: Pasijonska igra, ali: San Francisco v slikah, ali pa: Katalinski otoki v slikah. — 2) Krasen križ, ki tvori sestav, kadar se kliče duhovnika k bolniku, potem se zloži skupaj in se ga obesi na steno. — 3) Ali pa: Krasen set skoraj 12 palcev visok križ, ki se svetl ponači. — 4) Ali pa: Krasen set: 1 krtača za obleko, 1 za lase, 1 za klobuk in česalnik. — 5) Ali pa: Krasen relief, vitla tabla z okvirjem, ki predstavlja "ZADNJO VEČERJO" barvano z bronasto barvo. Nekaj krasnega za na steno za vsako hišo. Velikost 14x8 1/2 palcev. — Ena izmed teh petih navedenih nagrad je na razpolago za 1 celoletno ali 2 polletne nove naročnine. Pozurite se, takih nagrad še ni bilo. — Vsi predmeti so označeni s številko 1.

ZA 2 CELOLETNE ali 4 POLLETNE nove naročnine, dobi vsakdo, ki jih pridobi, eno izmed sledečih nagrad: 1) En "TRU-VUE" aparat in 9 filmov, ki so: 3 filmi Pasijonske igre; 3 filme San Francisco v slikah in 3 filme Katalinski otoki v slikah. Ali pa: 2) Krasen "BRIEF CASE" (ročna taška iz usnja) za dijak, profesoriste in druge, vredna do \$4.00. Ena izmed obeh nagrad je na razpolago za omenjeno število novih naročnin.

ZA 3 CELOLETNE ali 6 POLLETNIH novih naročnin, dobi vsakdo, ki jih pridobi, eno izmed sledečih nagrad: 1) En "TRU-VUE" aparat in 15 filmov, ki so: 3 filmi Pasijonske igre; 3 filme San Francisco v slikah; 3 filme Katalinski otoki v slikah; 6 filmov država Colorado v slikah, kakor sledi: 1 film Denver v slikah; 2 filma "Denver Mountain Parks Grand Mesa"; 1 film "Na Peaks Pike z avtomobilom"; 1 film "Salida in njena okolica" in 1 film "The Royal Gorge" gora. — Ali pa: 2) Krasno samopojno pero s svinčnikom, vredno do \$6.50. En predmet izmed obeh je na razpolago za omenjeno število novih naročnin.

ZA 5 CELOLETNIH ali 10 POLLETNIH novih naročnin je na razpolago vsakemu, ki jih pridobi: 1) En "TRU-VUE" aparat in 27 filmov, ki so: 3 filme Pasijonske igre; 3 filme San Francisco v slikah; 3 filme Katalinski otoki v slikah; 1 film mesto Denver v slikah; 2 filma "Denver's Mountain Parks Grand Mesa"; 1 film "Na Peaks Pike z avtomobilom"; 1 film Salida in okolica; 1 film "The Royal Gorge" gora; 2 filma Chicago v slikah; 4 filme New York City v slikah; 4 filme Washington v slikah; 1 film "London City" in 1 film Finska v slikah. — Ali pa: 2) Krasen namizni sestav, 26 komadov nožev, vilic, žlic, itd. — Ali pa: 3) NOVI MODERNI GLADILNIK (Iron — plezlen). — Ena izmed treh določenih nagrad je na razpolago za omenjeno število novih naročnin. — Zadnja dva predmeta sta označena s števil. 5.

ZA 10 CELOLETNIH ali 20 POLLETNIH novih naročnin je na razpolago vsakemu, ki jih pridobi ena izmed sledečih nagrad: Krasen namizni radio, vredno do \$24., ali pa: PRAKTIČEN KOVČEG, ki je zelo pripraven za potovanje z avtomobilom ali vlakom. Vredno do \$25. Močno narejen in pripraven. Oba predmeta sta označena s številko 10.

POGOJI:

Pogoji, na podlagi katerih so agitatorji upravičeni do omenjenih razpisanih nagrad so:

1. Pridobiti je treba predpisano število novih naročnikov ter za iste poslati Upravi Amerikanskega Slovenca polno svoto za take naročnine, to je za Združene države \$5.00 letno in \$2.50 polletno; za Chicago in Kanado in inozemstvo \$6.00 letno in \$3.00 polletno.
2. Dokler ni naročnina za pridobljene nove naročnine v polni svoti plačana Upravi, ni nihče deležen ne upravičen do razpisanih nagrad.
3. Vse nagrade denarne ali v blagu se razdelijo med upravičene agitatorje po zaključku kampanje in ne prej.

PREČITAJTE PAZNO TUDI OGLAS O KONTESTNIH VOLITVAH!

Vse pošiljave in naročnine je poslati na:

Amerikanski Slovenec

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILL.

FEDERALNI POPISNI URAD HOČE UGOTOVITI POSLOVNE IN TOVARNISKE RAZMERE

Kako je več kot 3.000.000 poslovnih podjetij in več kot 170.000 tovarn v Ameriki uspevalo tekmo l. 1939?

Ali so prodajalne lani več prodale kot pet let nazaj, ko se je izvršil zadnji poslovni popis (Census of Business)? Ali so tovarne proizvedle več blaga kot leta 1937, ko se je izvršil tovarniški popis (Census of manufactures)?

Kako so poslovno delovanje v splošnem more primerjati z onim leta 1929, največjega leta za posle in industrijo v ameriški zgodovini?

Odgovore na ta vprašanja nabira federalni popisni urad (U. S. Bureau of Census) pod vodstvom trgovskega tajnika, Harry L. Hopkins, in ravnatelja popisnega urada, Williams Lane Austin, in to z največjo mogočo hitrostjo. Dne 2. januarja tega leta je popisni urad začel izvajati poslovni in tovarniški popis za leto 1939, s pomočjo 6.500 izkušenih pomagavcev moškega in ženskega spola, ki obiščejo vsako poslovno podjetje in vsako tovarno v tej deželi.

Poslovni popis in tovarniški popis sta del največjega popisnega podjetja v svetovni zgodovini. To se naziva Šestnajsti popis (Sixteenth Decennial Census), kajti največji del istega bo šestnajsto ljudsko štetje, izvedeno v Ameriki. Začne se dne 1. aprila. Prvo se je izvršilo leta 1790, kakor je zahtevala ameriška Ustava; in od tedaj se je izvedlo vsakih deset let od tedaj naprej. Drugi popis, ki se izvedejo l. 1940, vključujejo popis poljedelstva, rudnikov in kamnolomov, irigracije in osuševanja, in, prvič v naši zgodovini, popis stanovanjskih razmer, (Census of Housing). V teh poslednjih popisov začne dne 1. aprila vzporedno z ljudskim štetjem.

Poslovni popis bo vseboval vsako vrsto važnih poslov v Ameriki, velikih in malih. Prodaje, razporejene po vrsti blaga, s strani velikih poslovnih podjetij, kakršna so veleprodajalne vsakovrstnega blaga (Department stores), združena gledališča, veletrgovina na drobno z mnogimi podružnicami in veletržni na debelo, bodo vse navedene v tem popisu, pa tudi poglavito poslovanje manjših podjetij, ki jim bo predložena posebna pola vprašanj, namenjenih za trgovine, ki so v letu 1939 napravile manj posla kot za \$20.000 vrednosti.

Teh 6.500 uslužbencev popisnega urada, ki prinesejo k ameriškim podjetjem tiskovine in izpolnitve, dostavljajo to posebno kratko tiskovino vsaki grocerijski štacuni, mesarni, prodajalnici sadja in zelenjave, restavraciji in jedilnici, prodajalni delikates, trgovini opojnih pijač, lekarni, tobakarni, malih trgovin suhega blaga, prodajalni stare robe in drugim vrstam malih trgovin na drobno v tej deželi.

Druga pola vprašanj se rabi za nabiranje podatkov o takozvanih postrežnih obrtjih, kot so kinematografska gledališča, brivnice in saloni za olepševanje, čevljarne, urarne, biljardišča, itd. Ta vprašalna pola se tudi rabi za nabiranje podatkov o malih tovarnah, ki so l. 1939 napravile manj posla kot za 5.000 dolarjev vrednosti, kajti tovarniški popis ne pokriva tako malih tovarn.

Lastnikom vsakih vrst poslov, onih gor navedenih in mnogih drugih, postavijo se tako vprašanja, kakor: kdo je lastnik podjetja (posameznik, drugovi, korporacija itd.), vrsta posla, koliko ljudi je zaposlenih in koliko je njihovih zaslužkov, blago v zalogi, znesek prejemnih računov, kake vrste blaga so največ prodali l. 1939 in druga osnovna vprašanja te vrste.

Popis tovarn, ki se od l.

1919 naprej izvaja vsako drugo leto, vporablja eno glavno vprašalno polo za raznovrstne tovarne in 147 posebnih vprašalnih pol za večje in važnejše industrije, ki jih je približno 400. Leta 1937 je tovarniški popis nastel več kot 166.000 raznovrstnih tovarn, ki so v onem letu skupaj proizvedle več kot \$60.000.000 vrednosti produktov in so zaposlile približno 8.600.000 moških in žensk. Isti popisni vslužbenci, ki prinašajo vprašalne pole za poslovni popis vsem trgovinam, štacunam itd., dostavljajo tudi vprašalne pole za tovarniški popis.

Kake rezultate pričakuje popisni urad od teh svojih popisov poslov in tovarn? Ste-

vilke proizvodnje in prodaje blaga v Ameriki so bile za leto 1935 precej nizke v primeri, recimo, z letom 1929. Mi znamo, da so od tedaj šle gor — ali za kolikor? To nam pove popis. In odgovor zani- ma vsakega poslovnega človeka in sploh vsako osebo, ki živi v tej deželi.

Ti popisi bodo tudi pokazali, koliko služb je v poslu in industriji. Ali je leto 1939 ustvarilo več služb? Ako je temu tako, v kakih poslih in industrijah? Več služb pomenja več ljudi, ki dobivajo plačo, in več plač pomenja večjo kupno silo. Kupna sila pa je ona, od česar je odvisno zdravje posla, naj bo posel še tako majhen ali še tako velik.

S tema popisoma se bo tudi nabralo mnogo važnih podatkov po številu raznih vrst podjetij in raznih delih dežele. Vsakdo, ki namerava začeti kak posel na lastno roko, dobi precej dober pojem, da-

li v mestu, kjer hoče začeti posel, je že zadosti poslov iste vrste, ako prouči izide popisa.

Kar ti popisi dejanski izvajajo, je seštevavanje bogatstva in poslov te dežele. To je jako važna naloga v demokratičnem narodu, kjer vsakdo hoče znati, kaj je na stvari. Popisovanje pa ne more nikomur na škodo, kajti o posameznih koških informacijah, tako nabrahni, čuva se popolna tajnost. Ista postava Kongresa, ki določa izvedbo popisa, obenem jamči, da se ne bo niti drobnih nabrahni informacij nikdar razodela nikomur. Gradivo se je rabi, da se pripravijo statistične tabele, in nikad del istega se ne sme uporabiti za svrhe davkov, regulacije ali preiskave.

Oglas v "Amer. Slovencu" imajo vsikdar uspehi!

ZAKAJ RAVNO SHET- LANDSKI OTOKI?

(Nadaljevanje s 3. strani)

važen tudi v bojih proti Napoleonu in se ta njegov značaj niti danes ni bistveno izpremenil. Shetlandi so britansko ozemlje od l. 1496. Dotlej so bili danski, pa jih je namesto dote 60.000 šotlondov priženil kralj Jakob Skotski, ki tedaj gotovo ni slutil, kakega velikega pomena je to sicer siromašno in redko naseljeno otočje.

POOSTRENA CENZURA NA FINSKEM

Finska vlada je izdala poostrene cenzurne odredbe. Pisma ki odhajajo iz Finske ali prihajajo na Finsko smejo biti pisana samo v finščini, švedščini, danščini, angleščini, francoščini, italijanščini, norveščini ali v nemščini. Brzojavke za Finsko ali iz Finske ne smejo presegati 30 besed.

ZASTONJ!

dobi vsak

STARI ali NOVI naročnik

"Amerikanskega Slovenca", ki plača v dobi

od 1. februarja pa do 15. aprila 1940

CELOLETNO NAROČNINO

KRASEN ZGODOVINSKI ZEMLJEVID

ki podaja 5700 let svetovne zgodovine.

Ta zgodovinski zemljevid ima obliko knjige in vsebuje 32 strani zanimivih zgodovinskih podatkov.

- NA 1. STRANI kaže sliko zemljevida Kaldejske, Elamitske in Hititejske dobe 3800 let pred Kristusom.
- 2 in 3 STRAN kaže zemljevid iz Medijske, Babilonske in Perzijske dobe.
- 4 STRAN kaže zemljevid nekdanjega mogočnega perzijskega cesarstva, okrog 500 let pred Kristusom in cesarstvo Aleksandra Velikega okrog 323 let pred Kr.
- 5 STRAN kaže zemljevid mogočnega Rimskega cesarstva z obširnimi mejami, ki zavzema angleško otočje in vsa ozemlja, ki mejijo na Sredozemsko morje v Evropi, Afriki in Aziji, notri do Indije.
- 6 in 7 STRAN kaže starodavno mogočno Grčijo.
- 8 in 9 STRAN kaže Rimsko cesarstvo v dobi 100 let po Kristusu, z zemljevidom tedanjega Rima.
- 10 in 11 STRAN kaže zemljevid Evrope in pota, po katerih so se razna barbarska plemena preseljevala iz Azije in drugih krajev v razne kraje Evrope.
- 12 in 13 STRAN kaže 4 zemljevide: Eden kaže Kanaansko deželo razdeljeno med 12 rodov. Druga kaže Palestino v Kristusovem času. Tretja kaže Anglijo in Francijo v letu 1360 in četrta kaže Francijo v letu 1422.
- 14 in 15 STRAN kaže zemljevid meje Anglije v letu 350 po Kristusu. — Potem angleško zmago od leta 450 do konca 6. stoletja. — Potem Anglijo v 8. stoletju in Anglijo po Wedmorskem miru.
- 16 in 17 STRAN kaže, kako so razni raziskovalci odkrili Južno in Severno Ameriko in razna otočja z navedbo imen in časa, kedaj so bila odkrita itd.
- 18 in 19 STRAN. Zemljevid nove Evrope. Novo organizirane evropske države v letu 1763.
- 20 in 21 STRAN. Zemljevid centralne Evrope v letu 1812. v Napoleonovih časih.
- 22 in 23 STRAN kaže zemljevid zapadne fronte v letih 1914—1918.
- 24 STRAN kaže Evropo in meje njenih držav v letu 1914.
- 25 STRAN kaže Evropo v letih 1919—1938.
- 26 STRAN kaže Evropo in meje držav v letu 1939.
- 27 STRAN, kaže Evropo in kraje po katerih bivajo razne narodnosti.
- 28 STRAN kaže, kako se je pričelo koloniziranje v novem svetu pod imenom "Plymouth and London Companies" v letih 1606. do 1620. Potem doba kolonij in njih razvoj od leta 1620 do 1681.
- 29 STRAN kaže kje so se vršile v Ameriki vojne med Francozi in Indijanci. Druga mapa na isti strani kaže nastoj prvih 13 držav, iz katerih so se pozneje razvile Združene države.
- STRAN 30. Zemljevid, ki kaže Združene države v dobi civilne vojne leta 1861.
- 31 STRAN. Zemljevid, ki kaže kako so si Združene države pridobile nadaljna ozemlja na tem kontinentu.
- 32 STRAN pa kaže, kedaj so se pridružile razne države v Unijo i. t. d.
- NA PLATNICAH zgodovinski podatki raznih potovanj raziskovalcev, ki so odkrili razne dežele in otočja.

Do tega krasnega zgodovinskega zemljevida bo upravičen vsak naročnik "Amerikanskega Slovenca" v tej kampanji, ki bo bodisi obnovil, ali pa se na novo naročil in plačal celoletno naročnino za list "Amerikanski Slovenec". Pogoj je: Celoletno naročnino se mora plačati. Polletne naročnine ne pridejo v upoštevanje. Zato je v tej kampanji važno, da vsak plača bodisi če se naroči na novo ali pa če samo obnovi naročnino za CELO LETO, da bo deležen te izredne nagrade za naročnike. Tisti, ki bodo pa pridobili nove naročnike, bodo pa deležni povrh tega še posebnih nagrad, ki so določene za one, ki pridobivajo nove naročnike. Preberite pazno tudi oni kampanjski oglas.

Vsi tisti, katerim je naročnina za "Amerikanski Slovenec" že iztekla, ali ki jim mogoče bo šele v prihodnjih mesecih, naj zdaj tekoni te kampanje obnove naročnino za eno leto naprej, da bodo deležni BREZPLACNO TEGA KRASNEGA ZGODOVINSKEGA ZEMLJEVIDA.

Poslužite se te redke prilike! Ne zamudite jo!

Naročnino lahko pošljete direktno na Upravo lista, ali pa jo izročite našim zastopnikom (cam) po vaših naselbinah. Kakor hitro bo Uprava prejela plačilo za naročnino za vas, bo vam takoj dostavila po pošti 1. izvod omenjenega zemljevida.

AMERIKANSKI SLOVENE

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Maršal ali Kraljica?

Kdo bo zavladal letos naročnikom "Am. Slovenca"? — To bodo povedale in določile letošnje kampanjske volitve, v katerih si bodo naročniki "Am. Slovenca" zopet izvolili novega maršala, ali pa novo kraljico.

1. Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) v času med 1. februarjem 1940. pa do 15. aprila 1940 najvišje število glasov, bo izvoljen(a):

Če moški: ZA ČASTNEGA MARŠALA vseh naročnikov "Am. Slovenca".

Če ženska: ZA ČASTNO KRALJICO vseh naročnikov "Am. Slovenca".

2. Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) v omenjenem času drugo najvišje število glasov, bo izvoljen(a):

Če moški: ZA ČASTNEGA PODMARŠALA v pomoč častnemu maršalu, ali kraljici.

Če ženska: ZA ČASTNO PRINCEZINJO v pomoč maršalu ali kraljici.

3. Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) v omenjenem času do zaključka kampanje tretje najvišje število glasov, bo izvoljen(a):

Če moški: ZA DRUGEGA ČASTNEGA PODMARŠALA v pomoč maršalu ali kraljici.

Če ženska: ZA DRUGO ČASTNO PRINCEZINJO v pomoč maršalu ali kraljici.

POLEG ČASTNIH TITELNOV DOBIJO IZVOLJENI SE SLEDEČE NAGRADE:

Prvi glavni zmagovalček(ka) prejme častno nagrado:

ZMAGOSLAVNO SREBRNO KUPO

Drugi glavni zmagovalček(ka) bo prejel kot častno nagrado:

KRASEN SPOMINSKI GRB

Tretji glavni zmagovalček(ka) bo prejel kot častno nagrado:

KRASNO ZLATO SPOMINSKO DIPLOMO

Nagrade se razdelijo po končani kampanji in končanih volitvah.

PRAVILA ZA TE VOLITVE IN TEKMO SO:

1. Kandidat za to tekmo postane lahko vsaka oseba moški ali ženska, bodisi, da se prikladi sam(a), ali ga(jo) nominira kdo drugi. Od te pravice so izključeni samo oni, ki so vpisani v Upravi; uredništvu ali tiskarni Amer. Slovenca.
2. Pogoj za nominacijo ali priklajenje kandidatov so:
 - a) z priklajenjem ali z nominacijo se mora poslati najmanj enega novega naročnika za list "Amer. Slovenec" z naplčilom naročnine;
 - b) tako priklajen, ali po drugem nominiran popularni kandidat se objavi v listu.
3. Glasovanje se vrši po sledečem redu:
 - a) Glasovanje se vrši od 1. februarja 1940, pa do 15. aprila 1940. Veljavnost in število glasov je razdeljena v dve dobi, kakor sledi:
 - b) Glasovi se štejejo po Upravi "Amer. Slovenca" prejetem denarju za naročnino za list in sicer:
 - c) V dobi od 1. febr. 1940. pa do 15. marca 1940. šteje vsak dolar, ki se plača na račun, poravnave ali obnove STARE NAROČNINE 500 (petsto) glasov. Vsak dolar, ki se plača v tej prvi dobi za NOVE NAROČNIKE, šteje 5000 (pet tisoč) glasov.
 - d) V drugi dobi začenši 16. marca 1940., pa do konca kampanje 15. aprila 1940. se število glasov za vsak za naročnino plačan dolar zmanjša za petkrat manj od števila v prvi dobi in sicer šteje vsak dolar, ki se plača v tej drugi dobi na račun poravnave ali obnove STARE NAROČNINE 100 (sto) glasov. Vsak dolar, ki se plača v tej drugi dobi za NOVE NAROČNINE šteje 1000 (tisoč) glasov.
 4. Novim naročnikom se smatrajo samo taki, ki zadnjih 6 (šest) mesecev od dneva, ko prejme Uprava za nje naročnino, niso bili naročniki na list.
 5. Novim naročnikom se ne smatrajo taki slučajji, n. pr. da bi se listu odpovedal mož in bi se žena naročila, ali obratno. To je, da bi se enemu listu ustavil in naslovil na drugega. Dovoljeno pa je, če se želi naročiti mož zase in žena zase in da oba prejmeta vsak svoj list. Isto velja za sinove in hčere v eni in isti družini, na enem in istem naslovu.
 6. Vsak, ki pošilja naročnino, mora jasno omeniti, komu naklanja svoje glasove. Pravico do volitve ima vsak, ki pošilja naročnino.
 7. Glasove se objavlja v listu.
 8. Za slučaj, da se pripeti pri objavi glasov kaka napaka, sprejema list le to odgovornost, da objavi pravilno popravilo.
 9. Vsakdo lahko prikladi ali nominira samega sebe ali kogarkoli drugega ter nakloni svoje glasove samemu sebi ali komurkoli drugemu.
 10. Glasovi, ki so enkrat objavljeni v listu se ne more prenesti v korist drugemu kandidatu; lahko pa jih vsak po želji nakloni komurkoli, dokler niso objavljeni.
 12. V kakem morebitnem sporu med kandidati in agitatorji v tej kampanji ima končno in zadnje razsodbo Uprava lista.
 13. Za slučaj, da dobita dva kandidata enako število glasov, dobita oba enake nagrade in titule.

POVESTNE KNJIGE IN ROMANI

kateri ima v zalogi naša knjigarna:

IVANA CANKARJA, ZBRANI SPISI. Prvi in drugi del, vsak del s trdvezanimi knjig. Vsk del ima po 336 strani. Cankarjeve povesti so priznane kot najboljše slovenske povesti. Priznani del stane \$2.50, oba skupaj\$5.00

IZBRANI SPISI, DR. KREKA. 2. snopci. Njegovi članki in govori, ki kažejo njegovo veliko državniško sposobnost. Trdvezana knjiga\$1.50

IZDAJAVEC, spisal F. V. Slempnik. Vrlo interesantna zgodovinska povest iz turških časov, ki je zlasti priporočljiva, da bi jo čitala ameriško-slovenska mladina. Brošura 130 strani 50c

ZLET GOSPODA BROUČKA, zanimiva povest iz češkega življenja. Brošura 246 strani 80c

IZ MODERNEGA SVETA. Roman spisal F. S. Finžgar, trdo vezana knjiga z 280 strtni\$1.50

IZGUBLJENI SVET. Roman spisal C. Doyle, brošura z 233 strani 75c

(ZSELJENCI, roman spisal Johan Bojer. Brošura z 410 strani\$1.50

IZPOVED SOCIALISTA, brošura z 151 strani 60c

JERNAČ ZMAGOVAČ IN MED PLAZOVI, dve povesti v eni knjigi, trdvezana 178 strani. Obe jako zanimive\$1.00

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA, povest, ki jo ljudje zelo radi čitajo vseh izrednih zanimivosti. Povest je v dveh trdvezanih knjigah 1. in 2. del in staneta oba skupaj\$1.50

JAROMIL, češka narodna pravljica za mladino 30c

JUTRANJA ZVEZDA, spisal H. Haggard. Brošura 308 strani. Zelo napeta povest in po svoji zanimivosti priljubljena\$1.00

JURČIČEVI ZBRANI SPISI, zanimive povesti črtice in novele iz domačega slovenskega življenja, ki ga je malo kdo zadel in naslikal, kakor ravno nepozabni Jurčič. Njegovih zbranih spisov je 10 zvezkov, vsak po\$1.00

V vsakem zvezku so sledeče povesti:

1. zvezek: Narodne pravilice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polnjaji. — Domen. — Dva prijatelja.

2. zvezek: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Urban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojine. — Golida.

3. zvezek: Deseti brat. — Nemški valper.

4. zvezek: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

5. zvezek: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.

6. zvezek: Doktor Zober. — Tugomer.

7. zvezek: Lepa Vida. — Lipe. — Pipa tobaka. — Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratom.

8. zvezek: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Teletja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Andreja Pakja Spomini starega Slovenca.

9. zvezek: Rokovnjaci. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir kradel. — Ponarejeni bankovci.

10. zvezek: Slovenski svetec in učitelj. — Veronika Deseniška.

KMBČKI PUNT, A. Senos. Povest, opisuje boje Hrvat. naroda v 16. stoletju. V povest so vpleteni zanimivi slučajji iz življenja Hrvat. naroda. Brošura 464 strani\$1.00

KNEZOVA KNJIZNICA. 1. zvezek: Anton Knezova ustanova. Gospod Lisec. — Ženitev Ferdulfa, vojvode. Brošura 195 str.\$1.00

KRALJ ALKOHOL, J. London. Brošura 245 str. Povest, ki slika gorje ki ga povzroča alkohol.\$1.25

KRALJ GORA, Ed. About. Zelo napeta povest iz francoskega življenja. Brošura 255 strani.\$1.00

KO SO HRASTI ŠUMELI. Zgodovinski roman, brošurana knjiga z 328 strani\$1.25

KRISTOFA ŠMIDA SPISI, — vsak zvezek po 65c

1. zvezek: Ljudevit Hrstar. — Golobček.

2. zvezek: Jagnje. — Starček z gore.

3. zvezek: Pirhi. — Ivan, turški suženj. — Kriščanska obitelj (družina).

13. zvezek: Sveti večer.

15. zvezek: Pavlina.

16. zvezek: Roparski grad. — Ptičje gnezdo. — Poškodovana slika. — Tiskovna pomota. — Spominčica. — Diamantni prstan.

17. zvezek: Brata. — Različni sestri.

KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Alešovec. Brošura blizu 500 strani. Alešovec je humorist in šalivec, kakoršnega ni med Slovenci. Dva dela; vsak stane 60c

KAKO SEM UBILA SVOJEGA OTROKA, spisal Pierre L'Ermitte. Trdo vezana knjiga\$1.25

Mehkovezana knjiga\$1.00

KRISTOF DIMAC, J. London. Mehkovezana knjiga 404 str. Ameriška povest, zelo napeta in zanimiva polna pestrih scen razboretega življenja na divjem zapadu\$1.25

KRISTOF KOLUMB, ali odkritelje Amerike. E. Sreknik. Brošura 282 strani. Interesanten roman iz življenja Kristofa Kolumba 65c

KAPETANOVA HČI, A. S. Puškin. Zanimiva povest iz ruskega življenja 65c

KAZAN, volčji pes, J. O. Curwood. Roman iz kanadskega življenja. Brošura 196 strani 75c

KLEOPATRA, R. Haggard. — Zgodba o kraljevem Egiptu. Harmakis, njegovem padcu in maščevanju. Zelo napeta povest za časa Kleopatre. Brošura 290 strani\$1.00

KRIVDA, Fr. Bevk, brošura 165 str. Povest nam odkriva preza- lostni slučaj, ki se je zgodil v slovenski družini. Poučna povest 50c

KRIZEM PO JUTROVEM. Potopisi in povesti s slikami. Izdala Cirilova knjižnica. Brošura 158 strani 60c

KRIZEM SVETA, V. Slempnik. Brošura 95 str. Zanimiva zgodovinska povest 35c

KRUCI. — Ljudska povest po zgodovinskih virih. Spisal Januš Golc. Knjiga vsebuje 142 strani in stane 55c

KRVAVE ZARJE. — Roman iz Mehike, spisal Guadalupe. Priredil in poslovenil Franc Kolenc. Vsebuje 172 strani 55c

LISJAKOVA HČI, J. Stare. Brošura 130 strani. Povest iz življenja našega naroda v domovini 50c

MALI KATEŽ, Mark Twain. Trdvezana knjiga s 224 str. Zanimive slike iz življenja sužnjev črnece itd. 70c

MALI LORD, F. H. Burnett. Trdvezana 195 strani. Povest slika, kako dober otrok gane in omečja zakrknjeno srce starega odpujdnega čudaka. Povest je pisana v tako priljudnem tonu, da bi jo brali kar naprej 80c

MALI SVET NAŠIH OČETOV, spisal A. Fogazzaro, 1 del, zanimiv roman, 448 str., broširan. 85c

MALO ŽIVLJENJE, F. Detela. Broš. 230 str. Povest iz življenja štajerskih Slovencev 65c

MARIJA KOZUHOVA, L. Hemon, povest iz francoske Kana- de, ki je vzeta iz življenja kanadskega priseljencev. Broširana 164 strani\$1.00

MATA HARI, roman o življenju in smrti najslavnejše volhke, 138 strani. V platno vezan\$1.00

Broširan 75c

S. M. KALISTA KRŠMANC, OSF.

S. Kalista je zagledala luč sveta v Bevkah pri Vrhniku 1. 1893. Po domači dovršeni šoli je obiskovala gospodinjstvo tečaj, kjer se je seznanila z našimi sestrami. Leta 1914 je dobila redovno obleko. Polnih 25 let je preživela v našem redu, v delu za Boga in za mladino, katero je tako zelo ljubila. V Mariboru je napravila skušnjo za učiteljico ročnih del.

Ravno takrat se je tudi v Ameriki začel širiti naš delokrog. S. Kalista je s krvavečim a vendar veselim srcem doprinesla veliko žrtev: Vzela je slovo od domovine, od dragih in se podala v Ameriko, kamor je dospela 23. januarja 1920. Študirala je na De Paul University, kjer je dobila diplomu učiteljice.

Njena prva postojanka je bila pri fari sv. Družine v Kansas City, Kans. Potem je bila par let v Chicagi pri sv. Stefanu in pri sv. Trojici. Tudi v Steeltou je učila na slovenski šoli. Od tam je romala nazaj v Kansas City k sv. Družini, kjer pa je med letom zbolela. Morala je v prov. hišo v Lemont, da se počije in po zdravi. Leta 1933 so jo poslali v Sheboygan, kjer je delovala do svoje smrti.

Kako priljubljena je bila blaga, sestra Kalista Sheboygančanom so pokazali ob priliki njene 25 letnice redovnega življenja, ko so jo veselo presenetili. Še lepše so se ji odložili za delo, katero je šest let in pol vršila med njimi, s tem, da so naročili za njo mnogo sv. maš. To so cvetlice, ki dehte v večnosti in ki jih je bila pokojna silno vesela. Gotovo bo še posebno prosila za ljudi, ki S. Kalista je vseh 20 let, ki jih je preživela v Ameriki, bila bolehnata, vendar je delala, dokler je mogla. Nekako 5 tednov pred Božičem ji je pa začel želedec tako zelo nagajati, da je morala iskati zdravniške pomoči v bolnišnici sv. Nikolaja. Upala je da bo smela za Božič domov in obhajala la z Božičem sestrmi, ker se med svojimi sestrmi, ker se ji je zdravje precej zboljšalo. Pa je morala prenesti veliko žrtev — svoj zadnji Božični zemlji je preživela v bolnišnici. A ni tožila. Par dni po pravi-

znih je smela domov. Samo dva dni je bila med svojimi, ker se ji je stanje poslabšalo. Zdravnik je dejal, da ni druge pomoči, kot operacija. Ko je odhajala iz hiše je dejala: "Morda je to moja zadnja pot. Najbrž se ne bom več vrnila." Menda je slutila, da bo kmalu odšla v boljšo domovino.

V nedeljo pred operacijo je prejela svete zakramente.

V ponedeljek je šla pogumno na operacijsko mizo: Srečno je prestala. Zdravniki in sestre so imeli najlepše upe — še ko se ji je stanje poslabšalo. V sredo popoldne je prejela zakrament sv. poslednjega olja. Vedno slabša je postajala. Ko je g. župnik molil molitve za umirajoče je molila z njim in pri zadnjem odstavku je mirno, brez kakega vidnega smrtnega boja, zletela njena duša v božje naročje.

Pogrebni obredi za pokojnico so se vršili v petek zjutraj v cerkvi sv. Cirila in Metod. Pridigal je č. g. župnik Rudolf Potočnik v dveh jezikih: slovenskem in angleškem. Najlepša mu hvala! Enako dobrim ženam, ki so nosile krsto in vsem, ki so darovali za sv. maše. Tudi vsem, ki so se udeležili pogrebne sv. maše Bog plačaj!

Truplo drage rajne je imel v oskrbi pogrebni zavod Gerend, ki jo je tudi peljal v Lemont. Spremljale so jo tamkajšnje sestre in č. s. provincijalka. Pogreba na pokopališču sv. Alfonza v Lemontu so se udeležile vse sestre naših bližnjih postojank. Prispele je tudi mnogo Čikažanov. Vsem Bog povrni!

Prav iz srca se želimo zahvaliti za slovesno sv. mašo in pogrebne obrede č. g. Frančiškanom. Rev. Bernardu Ambrožiču, Rev. Benignu Snoju, Rev. Johnu Ferlanu, Rev. Aleksandru Urankarju, Rev. Cirilu Sircelnu, Rev. Alojziju Medicu, Rel. klerikom Martinu in Jeromu.

Tebi, naša draga sestra pa naj bo lahen sen v tuji zemlji! Pravzaprav ni tuja saj čakaš ustatenja v družbi sester, s katerimi si širila božje kraljestvo v srcih mladine.

BELE, RDEČE, MODRE IN DRUGE KNJIGE

Kmalu po izbruhu vojne je izšla angleška "Modra knjiga" in za njo nemška "Bela knjiga." V teh knjigah so opisani politični dogodki, ki so se odigrali pred vojno in vsaka knjiga skuša svetu dopovedati, da so državo vodili v vojno največjevoljubnejši nagibi in da odgovor na vojno nosi samo nasprotnik. Še predno pa je izbruhnila vojna, je izšla angleška "Bela knjiga," v kateri Angličani prikazujejo nemške ukrepe proti judom in druge dogodke notranje politične položaja. Zakaj so knjigo izšli ravno za "belo," bi se morda kdo vprašal. Na splošno ni znano, da je izbira barve za obvestila takih vladnih spisov že nekaka tradicija. Vsakokrat, kadar kaka vlada razgrne pred svetom listine, ki govore o mednarodnih vprašanjih in postavljajo svet že pred gotovo dejstvo, izidejo te listine v obliki zvezka, ki ima določeno barvo. Ko se država odloči za neko barvo, jo ne menja več, razen v izrednih primerih.

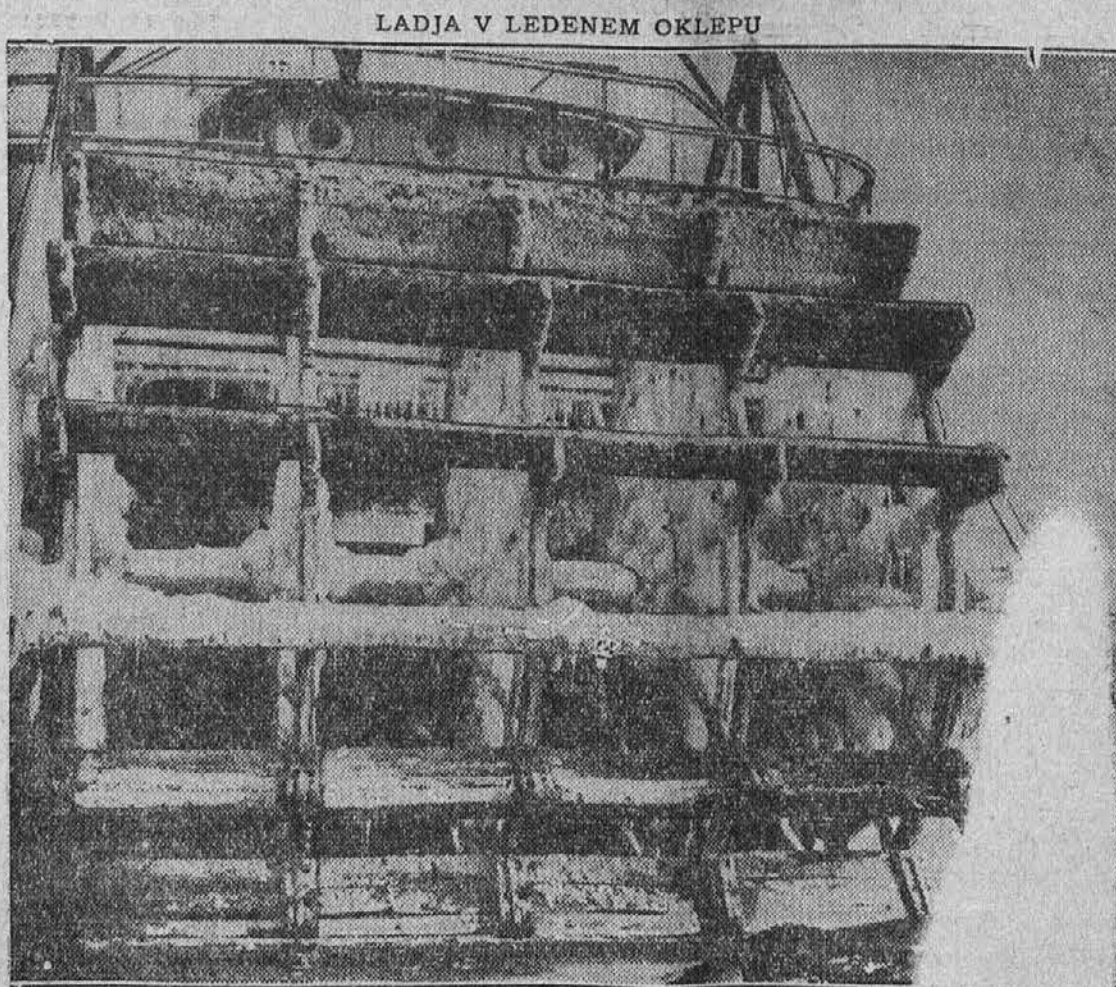
Prva diplomatična knjiga bele barve je bila objavljena leta 1624. in so jo objavili Angleži. Ker pa zgledi že od nekdaj vlečejo, so ta vzgled poslele tudi druge države. Vsaka država si je izbrala tako barvo, ki je njena in vedno ista. Tako imata Francija in Kitajska rumeno barvo, Italija in Rumunija zeleno, Belgija in Japonska sivo, Združene države, Španija in Turčija rdečo, Holandija oranžasto, Nemčija belo in Anglija modro.

Lani je Anglija enkrat prelomila tradicijo in opustila običajno barvo. Za odgovor Hitlerju si je izbrala belo barvo, to je tisto, v kateri Nemci izdajajo svoje diplomatično dokazilno gradivo.

NAJTRŠA KOVINA NA SVETU

Zveza ameriških kemikov je javila v svojem strokovnem glasilu, da se je nekemu njihovem članu posrečilo iznajti nov način spajanja kovin, ki da najtrdnjše kovino na svetu. Če ima v lestvici trdote diamant št. 10, se ta spojina označuje z 9.8. Ta umetno pridobljena spojina se po trdnosti torej najbolj približuje diamantu in je z diamantom ni mogoče rezati ali deliti. O postopku, ki je že patentiran, povedo samo to, da sta glavna dela spojine premog in element titan. Strokovnjaki v Ameriki pravijo, da bo iznajdba postavila na glavo vse dosedanje pridobivanje jekla in vse industrije s tem v zvezi, zlasti izdelovanje modernega orožja.

ŠIRITE AMER. SLOVENCE

Ena posledic nedavnega ostrega mraza je bila ta, da je Ohio reka povsem zamrznila ter se je morala plovba po njej prekiniti. Slika kaže eno ladij, ki so bile na ta način zakovane v led in, ki so obenem dobile okrog svojega trupa pravi ledeni oklep.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

POSLEDICE VOJNE ZA PARIZANE

Doma niso v Parizu nikoli tako cenili kakor od začetka te vojne, odkar so v veljavi zatemetni ukrepi. Ni več posebno zabavno muditi se zvečer zunaj. Ljudje se zbirajo rajši doma v manjše ali večje družbe.

Seveda imajo te okoliščine vpliv tudi na modo. Velike modne trdke polagajo več paznje na elegantne hišne obleke, negležeje in podobno, ki jih je dobiti v vseh mogočih izvedbah v najtežji svili ali pa tudi v preprosti volni. Zelo priljubljene so izvedbe v pastelnih barvah, vendar pa je videti tudi mnogo vzorcev s ponavljajočimi se motivi. Pri vseh teh oblačilih uporabljajo tudi mnogo čipk in pisani trakovi imajo skoraj že tolikšno vlogo kakor v modi šestdesetih let prejšnjega stoletja.

ULICE S STREHAMI

Zatemetni ukrepi so londonskim poslovnim ljudem napravili doslej že mnogo škoda. Na cestah prav ob glavnih poslovnih urah ni ljudi in prodajanje je zavoljo tega nazadovalo. Londonski mestni svet pa je prejel sedaj predloge, kako naj bi temu zlu odpravili. Po teh predlogih naj bi hodišča najvažnejših poslovnih cest dobila strehe, tako da bi mogli trgovine spet polno razsvetliti, ne da bi svetloba uhajala navzgor in izdajala mesto letalom. Za poskus bodo prekrili najprvo 5 km dolg odsek Oxfordске ulice. Stroške bodo nosili trgovci sami, in sicer bodo znašali 3 funte šterlingov za kvadratno ped cestnega pročelja. Ti stroški razmeroma ne bodo visoki, ker imajo trgovine v tem odseku letno prilično milijon

funtov čistega dobička.

ZIMSKI PLAŠČI V NEMČIJI

Nemške oblasti nameravajo malo zrahljati odredbo, po kateri sme vsak Nemec dobiti nov zimski plašč le pod pogojem, da svojega starega brezplačno odda. Po novem bodo v družinah z mnogimi otroki kakšen (star plašč) lahko obdržali, če bodo mogli dokazati, da se da še predelati in uporabiti za otroke.

Razen tega bodo plašč lahko obdržali tisti ljudje, ki lahko dokažejo, da jim bo lahko rabil na poti do dela ali med delom samim in bo tako pomagal štediti novi plašč oziroma da ga bodo lahko predelane uporabili za družino. Gospodarski uradi, ki odločajo o novih nabavah, bodo vsak takšen primer najprvo točno preučili.

POTOVANJE BANKOVCA

Neka ameriška trgovska zbornica je napravila poseben poskus, da bi zasledovala potovanje nekega bankovca. Na bankovec, ki ga je prvič dala v promet, je pritrčila listek z opozorilom, naj bi vsak, ki bo bankovec dobil v roke, nanj zapisal, kaj je z njim plačal.

Čez dva tedna je bankovec prejel neki brivec. Iz zapiskov je bilo razvidno, da je bankovec v tem času sedem in dvajsetkrat menjal lastnika. Petkrat so ga uporabili za plačilo mezde, tobaka in cigaret, razen tega so z njim večkrat kupili slanino, pralni prašek, naramnice, zobno kremo in potrebščine za avto.

KUHARJI IN NJIH PLAČA

Atenska vlada je sinu nekega kuharja tučja podelila državljanstvo kot priznanje za zasluge njegovega očeta, ki je med drugim izumil iz-

vrstno pasteto z gomolkami. Neki pariški plemenitaš je bil nekoč nad jedjo, ki mu jo je predložil njegov kuhar, tako navdušen, da je možu podaril lepo vilo.

Pariški sodni predsednik Henault pa je bil tem manj navdušen nad kulinarčnimi sposobnostmi kuharice v neki prijateljski družini. Primerjal jo je z zloglasno zastrupljevalko Brinvilliersovo, od katere se je razlikovala bajé samo po svojih namenih.

ZNAMENJE ČASA

Da bi odpravile nevarnost plavajočih min, so pomorske oblasti v danskih vodah segle po metodi, ki se je obnesla že v svetovni vojni. Oborožile so ribiče s puškami in strelivom. Vsak lastnik ribiške ladje lahko dobi za primerno kavčijo zaželeno število posebnih pušk in nabojev. Plavajočih min ni težko s tem orožjem iz zadostne daljave preluknjati, da se potopijo. Za vsako uničeno mino delijo nagrado 40 danskih kron, medtem ko plačujejo sporočila o najdbah min po 8 kron.

ŽENSKÉ V SLUŽBI ZAŠČITE PROTI NAPADOM IZ ZRAKA

Danska vlada je odredila, da se v vsej državi osnuje ženski zbor za civilno zaščito. Povod za to so dale prostovoljne prijave tisočev žensk, ki jih bodo sedaj izšolali za to posebno nalogo.

Širite in priporočajte tisk "Amerikanski Slovence"

DENARNE POŠILJATVE

se v Jugoslaviji in Italiji doslej še redno dostavljajo prejemnikom. So pa tu in tam mogoče kake zamude radi počasnejših zvez preko morja radi vojne v Evropi. Včeraj so bile naše cene:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:

Za \$ 2.40.....	100 Din
Za \$ 4.60.....	200 Din
Za \$ 6.70.....	300 Din
Za \$ 8.80.....	400 Din
Za \$ 10.50.....	500 Din
Za \$ 20.50.....	1000 Din
Za \$ 40.00.....	2000 Din

ITALIJSKE LIRE:

Za \$ 3.05.....	50 Lir
Za \$ 5.90.....	100 Lir
Za \$ 11.50.....	200 Lir
Za \$ 17.00.....	300 Lir
Za \$ 28.00.....	500 Lir
Za \$ 55.00.....	1000 Lir
Za \$ 108.00.....	2000 Lir

Vse pošiljave naslovite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

NE BO TI V ŠKODO - ČE ZVEŠ!

KNUT HAMSUN, PESNIK EVROPSKEGA SEVERA

Pred kratkim je praznoval slavni norveški pisatelj in imetnik Nobelove nagrade Knut Hamsun osemdesetletnico rojstva. Ob tej priložnosti prinesli listi nekaj zanimivih zgodb iz Hamsunovega osebnega življenja.

Ko je bil Knut Hamsun še čevljarški vajenec, pa tudi kasneje, za svojega velikega gladovanja, ni imel prav gotovo nikoli prilike, da bi slavil svoje rojstne dneve. Sele v štiridesetem letu je dosegel prvi književni uspeh in takrat je proslavil tudi rojstni dan in to kar trikrat.

Pisatelj je bil prepričan, da je bil rojen 1. avgusta 1860. leta, v cerkvenih knjigah se pa našli, da se je rodil 4. avgusta in to spet ne v letu 1860, temveč eno leto popreje. Pisatelj njegovih življenjskih pisem pišejo vedno, da je bil rojen 4. avgusta 1859, toda še danes ne ve nihče, niti on sam, točen kraj rojstva: ali se je rodil v Lomu, ali v Vaage-ju.

Nekoč so vprašali o tem Hamsuna. Odgovoril je, da bi se šele tedaj odločil, če bi se — kakor v Homerjevem primeru — sedem mest potegovalo za čast, da so njegova rojstna mesta.

Veliki švedski humorist Engström je bil eden od redkih prijateljev, ki so Hamsuna smeli obiskovati v njegovi veliki samotni. Engström je tudi pred kratkim praznoval sedemdesetletnico rojstva. Ob tej priložnosti je povedal, kako je spoznal pesnika "Pana."

Engström je v zimi leta 1898 prišel s svojim prijateljem finskim pesnikom Hagelstamom v Helsinko, kjer je izvedel, da je v mestu Knut Hamsun z ženo; Hamsun je takrat nameraval odpotovati skozi Rusijo v Turčijo. Engström je hotel na vsak način spoznati "velikega samostarja." Nič ni pomagalo, da se mu njegovi spremljevalci odsvetovali polnočni obisk pri zaskanskem paru.

"Če je Hamsun tak, kakor se prikazuje v svojih knjigah, mi prav gotovo ne bo zameglil nočnega obiska."

Gostilniška vrata so bila zaprta, hiša ni imela nobenega zvoncev tako, da jima ni ostajalo nič drugega, ko da skočita čez zid in potrkata na okno. Ravno, ko sta se vzpenjala čez zid, priteče stražnik in že vpraša, kaj delata. Prijatelj sta imela srečo: stražnik je znal švedsko in izkazalo se je, da je navdušen oboževalec Hamsuna.

Takoj je pomagal prijatelja in potrkali so na okno. Zaspan glas se je oglašil in začel preklinjati nočne budilce, ko je pa trojica odgovorila, da bi radi popili s pesnikom kozarec groga, jih je Hamsun vesel povabil v sobo.

Iz enega kozarca groga jih je nastalo veliko več — nato veliko prijateljstvo, ki traja že štirideset let.

Mladi Hamsun je tudi v Ameriki poizkušal svojo srečo in to najprej kot kočijaž pri konjskih tramvajih v Old Halsted Streetu v Chicagu. Konj se seveda ni mogel pri- toževati nad svojim vodnikom, ki je delil z njim kruh in ga pokrival s svojim plaščem. Pač pa so potniki godrnjali, ker je bil kočijaž vedno zamišljen v žepno izdajo Euripida in je vedno pozabljal ustaviti konja na postajališčih. Zaradi tega je bil kmalu odpuščen iz službe. Nekaj let pozneje, ko je postal v Nemčiji in Norveški zelo bran pisatelj, je izšel nekega dne v "Revue Bleue" v Parizu naslednji oglas:

norveških pisateljev bi rad prišel za nekaj časa v Pariz, kjer bi se rad naučil francoskega jezika. Nima sredstev, zato išče službo v kakšni veliki trgovski hiši kot prodajalec, v najhujšem primeru gre tudi za natakarja v veliki kavarni. Za gospoda Hamsuna ni takšno delo nič novega, ker je slično posle opravljal v Bostonu.

Danes bi se seveda osemdesetletni pisatelj ne odločil za takšen oglas, ker bi časopisi napisali kaj drugega o njem.

Knut Hamsun živi že dolgo let osamljen na svojem posestvu Norholemu v južni Norveški, v bližini Grimstadta, kjer je preživel lben svoj nesrečno mladost.

Zanimivo je, da je njegova druga žena Marija Hamsun tudi napisala knjigo "Pravljice za otroke," v kateri so Hamsunovi otroci glavni junaki in bralci obenem. Sele, ko je pisatelj videl in se prepričal, da ima to delo njegove žene literarno vrednost ga je izdal in tako se otroci vsega sveta zabavajo pri branju doživljajev Hamsunovih otrok. Knjiga je prevedena tudi na slovenščino.

Ze nekaj časa se udeležuje v književnosti Hamsunov Afrid. Njegov brat Tore je inženir, starejša hčerka je filmska igralka, mlajša Cecilija slikarka. Samotno je na posestvu, otroci so odšli v svet, pa vendar še ne zadosti za pisatelja, ki je dal zidati za sebe hiščico, kjer stanuje osamljen pri svojih knjigah in kjer ponoči dela.

To mu je najbrže ostalo še iz njegovih mladih dni, ko je moral podnevi delati, da ni zaslužil niti za najpotrebnejše in ni imel denarja niti za svečo. Še danes pri nočnem delu ne uporablja elektrike.

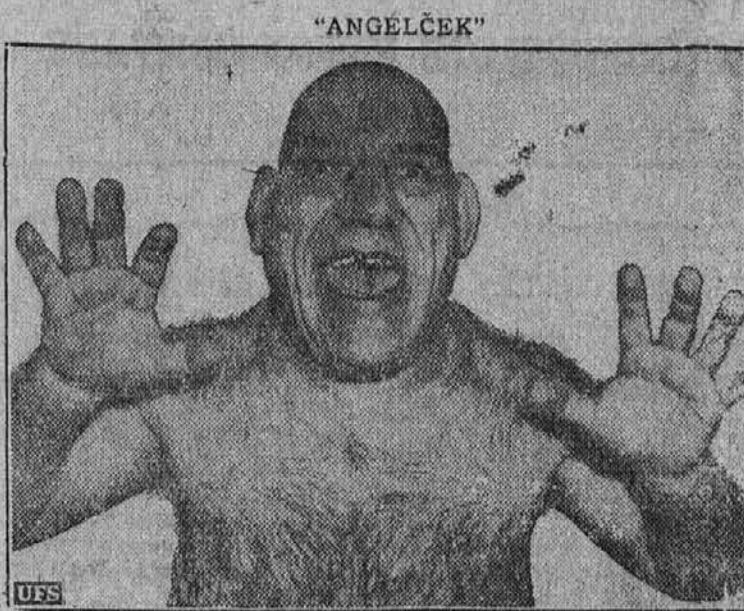
Sam pravi, da piše vse v popolni temi, karkoli mu pride na misel in, da ima prave misli samo ponoči. Zjutraj uredi papir, ki leži naokoli in se poskuša jasneje izraziti.

Hamsun se ni mogel privaditi na pisalni stroj, niti na pomoč kakšnega tajnika. Desna roka mu drhti, da skoro ne more pisati; z levico vodi desno roko in piše počasi besedo za besedo v popolni temi.

Pred petdesetimi leti je izšla njegova knjiga "Glad," s katero se je takrat Hamsun proslavil. Takratni urednik danskega časopisa "Politiken," Edvard Brandes, je kasneje pripovedoval zanimiv primer. V njegovem uredništvu se je takrat prikazal mlad človek z rokopisom, predolgim za novelo in prekratkim za roman v nadaljevanju. Urednik ni bil izdajatelj, zato ni vedel kaj bi z rokopisom. Vseeno pa ni mogel odslavit mladega človeka, polnebn, ko je videl njegov čuden pogled.

Da pogled ga je zasledoval, še ko je obiskovalce odšel, neprestano je moral misliti nanj. Tako je poslal s pošto pisatelju deset kron. Potem je začel brati rokopis. V romanu "Glad" išče neki pesnik delo, zvečer pride zmučen od dolgega brezuspešnega iskanja domov lačen v sobo, kjer ni spal že nekaj noči, ker ni imel za stanarino. Pred vrati najde pismo, da so njegov rokopis sprejeli in mu zato pošiljajo deset kron. Lakota, ki jo je mladi Hamsun tako v resnici preživel in tako živo opisal v svojem romanu, se je končala v življenju in v knjigi.

Kjer katoličani ne skrbijo za razširjanje svojega katoliškega tiska, tam dajo je najlepšo priliko nasprotnikom, da iz- ti svoj protiverski tisk.

"ANGELČEK"

Neki ruski rokohorec, kateri je nedavno prispel v Ameriko, da se bo spoprijel v par mestih. Zaradi svoje "ljubeznive" zunanosti je splošno znan pod imenom "Angelček".

Ukrajina joče

ALEKSIJ
PELIPENKO

Potem so se kmetje podali nazaj v Vranji gozd, se s Komarjem poslednjič poslovili in se vrnili na svoje domove. Kdor se ni smel vrniti domov, je Komar dal dosti denarja in mu svetoval, da naj zapusti rdeče carstvo. Mnogo jih je odšlo na Poljsko. Drugi so šli po svojih potih. Kaj pa bo storil Komar, ni vedel nihče.

Napad na Lipovec je rdeče grozovito prestrašil. V manjših oddelkih so se bali prebivati po vaseh in zato so sklenili, da se združijo, da premagajo upornike v odločilni bitki. Čete so na novo uredili in jim dali enotno vodstvo; v ta namen so poslali iz Moskve divizijskega poveljnika z štabom. Z dosedanjimi metodami so bili v Moskvi zelo nezadovoljni in so hoteli končno zaključiti Komarjevo početje.

Po vseh znakih sodeč, je bilo jedro uporniških podvigov v Voroni dubini, v Vranjem gozdu. Divizijski poveljnik je zato razposlal majhne izvidne oddelke, da bi zvedel, kaj se godi v Voroni dubini. Že od daleč so rdeči opazili, da se med hrasti nekaj kadi. To jim je bilo znamenje, da si kuhajo večerjo. Vedno bolj se je kadilo in iz tega je bilo mogoče sklepati, da so v gozdu močne uporniške čete.

Zaradi teh poročil je poveljnik sklenil gozd še v isti noči obkoliti in napasti. Ker pa rdeči vojaki niso kazali posebnega nagnenja, da bi vdrl v gozd, se je poveljnik zadovoljil, da se gozd kolikor mogoče tesno obkoli in postavi strojnice ter topove, ki bi v odločilnem trenutku posegli vmes.

Na vse zgodaj so rdeči vdrl v gozd. Iz polnih prsi so kričali: Hura! Toda nihče jim ni odgovarjal in tudi na odpor niso naleteli. Le tu in tam so našli še kadeče se grmade, ki so pričale da je nekdo pred kratkim še tukaj hodil. Previdno so se plazili od drevesa do drevesa in so le počasi napredovali; napredovanje je trajalo cele ure.

Od časa do časa so se ustavili. Divizijski poveljnik se je prepiral o stanju čet, težke strojnice so vlekli za seboj in na glavni vozni poti, ki je peljala skozi gozd, so sledili topovi.

Proti poldnevu so se pripravili, da bi začeli preiskovati še srednji del gozda. Divizijski poveljnik je bil trdno prepričan, da bo uspel.

"Sveže grmade pričajo, da so lumpje še v gozdu. Izpad ni bil mogoč. Tu na zemljevidu imam še majhen krog, na katerem so se zbrali. Tu sredi gozda je travnik in sedaj pritismo od vseh strani in jih enostavno postrelimo."

Mrmraje so prodirali rdeči vojaki. Bili so se Komarjevih pristašev, poleg tega so bili utrjeni, ker so celo noč bdeli.

Zopet je prešlo nekaj brezuspešnih ur, ko so čete stopile od vseh strani na trato.

Razočarani so obstali, trata je bila prazna. Divizijski poveljnik je kar besnel od jeze.

Sredi trate je stal velik hrast. Okoli hrasta je bila zemlja razrita in tudi na deblu je bilo videti, da ga je nekdo obde- loval, ker je bila skorja okrušena.

Častnik, ki je vodil srednje krilo, je stopil do hrasta, pogledal kvišku med de- belo vejevje in naenkrat zavpil:

"Tu zgoraj je nekdo."

V hipu so se vsi vrgli na zemljo in iskali kritja. Oni, ki se niso še pokazali na plano, so se zopet hitro skrili.

Mož, ki je bil na hrastu, se je začel glasno smeati. Videli so ga, da je mirno sedel na debeli veji in kadil cigareto.

"Komar! Komar je!" je zakričalo nekaj rdečih vojakov, ki so poznali voditelja upornikov iz raznih spopadov. Že so napenjali peteline.

"Ne streljati!" se je drl divizijski poveljnik, "dobiti ga moramo živega v roke!"

Komar se ni ganil. Tedaj so se počasi približali. Vsak ga je hotel videti. Kar gnetli so se okoli drevesa. Poveljnik mu je gori zaklical: "Pridi doli, bandit! Dobili te bomo itak živega. Pridi doli če ne prežagamo drevo!"

"Prišel bom, tovariš poveljnik," je Komar mirno odgovoril. "Samo počakajte, da pokadim cigareto."

"Ti pes!" je poveljnik jezno zakričal. "Le počakaj, kožo ti bom odrz z glave!"

Nekaj vojakov je zopet merilo na Komarja. "Ne streljajte, sem ukazal. Kateri bedak pa strelja?" se je poveljnik drl.

Vsi so se gnetli okoli hrasta in psovali Komarja ter stiskali pesti. Toda on je mirno kadil svojo cigareto in se niti ganil ni. Potem je pa začel plezati navzdol. Rusi so vedno bolj tesno obstopili deblo in ko je Komar sedel že na zadnji veji, so nekateri že po njem grabili. Od cigarete je bil še ogorek. Tedaj je vstal, zakričal nanje: "Svinje!" in izpljunil ogorek v velikem loku v zrak. Potem je še zaklical z močnim glasom:

"Živela Ukrajina!"

Kar se je zgodilo potem, je prišlo nena- doma, kot strela z neba: Kratko praske- tanje na vseh straneh drevesa, majhni plamenčki so zagoreli sem in tja po deblu in potem, hipoma se je stresla zemlja, hrast se je zamajal. Grozovit pok, kot grom med nevihto! Tla so se zamajala, ogenj je v plamenih sikal iz zemlje. Na tisoče koščkov razbit je hrast zletel s Komarjem in okoli stoječimi Rusi v zrak.

Komar je spravil semkaj vse strelivo, kar ga je imel in eden njegovih pionirjev je pripravil razstrelitev. Bil je mehanik v sladkorni tovarni v Stepanivki. Komar ga je prosil, da bi tako uredil, da bi užigalna vrstica gorela tako dolgo, kakor se kadi ena cigareta.

Po tej poti je šel Štefan Komar in o kateri ni svojim tovarišem ničesar povedal. Končal je kot junak Samson in vzel seboj sovražnike.

Malo teh, ki so ga odšli loviti, se je vrnilo. Grozovito so se prestrašili in so že trepetali, če so le zaslišali ime Štefan Komar.

To se je zgodilo na travniku župnika Nikandra v Vranjem gozdu.

Poleg groba župnika Nikandra v Volo- vodivki se je pojavila nova, visoka gomila. Tu počiva ono, kar so kmetje našli umrli- tega od Komarja. Bilo ni veliko. Na grob pa so postavili križ z napisom:

Tu počiva Štefan Komar, zvezda svoje- ga ljudstva. Njega ni več, toda v svojih delih bo živel večno. Konec

OSTRA KAZEN

Chicago, Ill. — Tisti, ki bodo v bodoče pripeljani pred sodišče zaradi kršitve prometnih predpisov, bodo kaznovani s tem, da bodo morali prečitati vse mestne pro- metne zakone. To je najno- vejša odločitev sodnika Gut- knehta.

GOLOB — TAT

Nekemu mlekarku v Blan- kenheimu na Nemškem, ki je hotel na cesti pravkar izme- njati 50 mark, je sunek vetra odnesel bankovec. Zaman ga je iskal. Naslednji dan je ne- ki Blankenheimčan s n a ž i l svoj golobjak. V svoje pre- senčenje je našel v njem bankovec za 50 mark, ki so ga bili našli golobje in prine- si v golobjak, da bi si z njim obložili gnezdo. Seveda ni bankovec pri tem ostal niti cel niti svažen. Ker je last- nik golobjaka nekaj slišal o mlekarkovi smoli, mu ni bilo težko uganiti, komu naj ban- kovec vrne. Stevilka je bila

k sreči še čiljiva, tako da je mlekark denar lahko zame- njal v neki banki.

NAZNANILO IN PRI- POROČILO

Našim naročnikom in vsem Slovencem v Milwaukee in West Allisu ponovno sporoča- mo, da je zdaj v imenovani naselbini in okolici pooblašče- na zastopnica za list "Amer. Slovenec" in "Novi Svet" Mrs. Rose Deželan, na 1030 So. 11th Street, katera je poobla- ščena, da sprejema naročnino za naša lista, za oglase in na- ročila za knjige in druge za- vede, ki se tičejo našega pod- jetja. Istotako kdor želi spo- ročiti kako novico v naš čas- pis in to ne stori sam direk- tno na list, lahko sporoči take vesti njej, ki jih bo poslala listu. Rojakom jo toplo pripo- ročamo, da ji gredo na roko in ji pomagajo širiti naše li- ste v njihovi okolici.

Uprava "Am. Slov. in "N. S."

Izredno naznanilo

LASTNIKOM
PEKARN IN
RESTAVRANTOV
V SOSEŠČINI

Nove nizke cene za izme- nični tok so zdaj v veljavi za trgovske peči, za opremo na prodajnih mizah in za pekarske peči.

ZDAJ lahko kuhate in pečete na snažen, hladen, udoben način — z elektriko. Lahko servirate in proda- jate okusnejša, finejša oblike živila in pečeno blago. Bolj boste ugodili svojim rednim odjemalcem in si pri- dobili dosti novih ... delali boste več- ji biznes in napravili več dobička.

Preskrbite si dejstva

Naj vam kak naš zastopnik razloži prednosti in varčevanje, ki ga nudi- jo nove električne cene za kuho in peko.

Telefonirajte RANDolph 1200

Nikakih stroškov ali obveznosti

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglaste pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

Pisano polje

J. M. Trunk

Laž, laži, sama laž, same laži... Tako tu, tako tam. Cloveku postane hudo prav pri srcu, vsaka laž je odurna. Ali naj se pri tem kdo vleže na trebuh in bije z nogama na...? Eden trdi, da je to resnica, drugi pa trdi, da je ravno to laž. Čakači se pa zo- pet ne more, da bi se neovrg- ljivo in objektivno izkazalo, kaj je laž in kaj je resnica.

Zdaj je hudo, in če se že mora kaka reči, je mogoče le neko ugibanje, presojevanje tako različnih vestij.

V ospredju je zdaj Finska. Propaganda. Gotovo. Tudi špaga pri čevljih spadajo sem. Številno 700 uničenih Rusov je kar stabilno, se ponavlja. Ne več, ne manj. Morda so se Rusi vrezali, da bo šlo blisko- vito. Vsak se lahko vreže, Stalin tudi. Zdaj gre "meto- distično", baje. Ampak gene- ral Marekov je bil le pokli- can v Moskvo, in baje ga bo nadomestil Stern tam iz Mon- golijs. Something fishy.

Finska silno demokratična, pravijo. Zato jo hoče avtokrat Stalin uničiti. Drugi trdijo, da ni dosti tiste finske demokra- cije, ali le pesek v oči. Res se silno zanimajo za Fince — kapitalisti. Ali iz golega idea- lizma? Kapitalist, pa idea- list? Hm? Rusija hoče Fince kapitalistom iztrgati, pravijo stalinovci. Ampak, ali so Ru- si sami pod Stalinom — iztr- gani? Eden pravi, da, drugi trdi ne. Hudo.

Rusija taka ali taka. Pri- znam ji le neko pravico, da se izmota iz — angleške ječe, ako govorim na splošno. Ka- ko bi s Finsko postopala, je negotovo. Vsaj dozdaj v bal- tiških državah ne postopa v ekonomskih in kulturnih za- vedah napačno, jim pusti svo- bodo. Iz Ukrajine ni dosti ve- sti, kar je o verskem postopa- nju, niso najboljše, zelo sla- be so, dasi morda "poljsko" pobarvane.

Naši socialisti so na Stalina silno hudi, jaz tudi. Jaz sem nanj hud radi ateizma, potem utopističnega komunizma, in tudi radi napadov, kadar so res napadi. Pri Poljski nisem prehitel radi napada, ker smatram celo za dobro, da se Poljaki in Ukrajinci ne bodo več pobijali med seboj, če ta- ko ostane. Pri baltičkih drža- vah nihče ne govori o napa- dih, le malo sram jih je, da so drugi prepozno prišli. Pri Fincih je res napad, ako pa je šlo le za zrak in bi Stalin Fincev ne zadavil, bi bil še napad roba za presodbo.

Naši socialisti vsaj radi ateizma, davljenja vere, ma- terialističnega naziranja na Stalina ne bodo hudi. Hudi so pa tako, da so izgubili že čas- niško dostojnost, in jim uteg- ne še na zdravju škodovati ta hudarija na Stalina. Bili so hudi tudi pri Čehoslovakiji vsaj na druge, manj pri Polj- ski, še marsikatera je padla na "slahto" in kapitaliste, ampak pri Fincih — bogami — takih sršnov ne vidiš vsak dan. Kako to, da so ta- ko hudo hudi pri Fincih? Ali vzkipeva čut pravičnosti, ko se napade tak palček? Ali je napad dokazana v nebo vpi- joča krivica? Ali je jeznim socialistom za finski narod, so pri Fincih nacionalisti? Morda so idealisti ti materia- listični socialisti? Kdo naj

presodi? Mislim, da vsega te- ga pri hudi jezi je nekaj in nič. Napadena Finska je predmet silne jeze na Stalina pri socialistih pred vsem; ker je menda Finska prav uzorna socialistija. Well, če je tako, mora biti vsak socialist hud, če preti temu rajz konec, in socialist se niti ne pomiri, ko izgleda, da se bo finski so- cialistični raj razširil še celo v Moskvo, ker Moskovci jih dobijo po grbi, da nič kaj.. Kerensky napoveduje, da se bo Stalin s Finsko zadavil, Finci zmagujejo dan na dan, in izgleda, da bo Helsinki prišel pogledat k Stalinki, ako prej ne bo popokala. Pa ta- ka jeza! Well, mora biti ne- kaj fishy. Ali je res Finska tako socialistična, da vzkipe- va jeza socialistom, ko je bi- la napadena? Na vesti ali tr- ditve iz Moskve jaz prav nič ne dam, ako jih ni mogoče kontrolirati, kvečemu bi se moglo le beležiti, da pravijo te vesti, da je v Finski bore malo socializma, ko ima Tan- ner do 60 tisoč akrov zemlje. Z Moskvo res ne bom operi- ral. Neovrgljivo dejstvo pa je, da se prav najhujši velekapita- listi v Londonu, Parizu in New Yorku silno pehajo za Finsko, in poleg skaka se an- gleska visoka politika. Malo čudna družba. Antikapitali- stični socialisti se derejo na Stalina v družbi z velekapita- listi in imperialisti. Ali bi se ne dalo o tem malo — ugiba- ti?

Hitler mora biti za Stalina in reče kako njemu v prid. Za njegovim hrbtom pa šuš- ljajo "visoke nazijske osebnosti," da se je namazal s Stalijem in Rusijo, ker je mislil, da je vojaška ruska ma- šina naravnost strahovita, pa je bilo sijajno in na zunaj strahovito le pri paradah v Moskvi, na Finskem pa je na- ravnost klavarno. Naj sam o tem premišljuje.

Na drugi stran se pa zopet Hitler jezi na Angleže, ker baje so ti spravili Fince v konflikt z Stalinom, in on zdaj ne more dobiti od Stali- na tega in onega, ker bo tega in onega že Stalinu v krat- kem zmanjkalo. Well, jaz bi skoroda verjel, da so Angleži — namazali Hitlera. Ampak kako je pa potem z napadom, ako je Stalin napadel? Če je Stalin napadel, so Angleži tu- di njega namazali, in Keren- sky pravi, da bo moral Stalin spokati, ker je napadel.

SIRITE AMER. SLOVENCA

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in naj- starejšo jugoslovansko Ra- dio uro od 9. do 10. ure do- poldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1821 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street,

Sheboygan, Wis.

Telefon: 85 — Res. 4380-W

Tiskarna
Amerikanski
Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!